

Єдина Країна
Единая Страна

КРИЛА УКРАЇНИ

Друкований орган
Міністерства
оборони України

№ 50 (765)

15 – 19 грудня
2014 року

www.krila.com.ua

e-mail: krila_ukr@i.ua

Передплатний індекс –
22242

На варті неба України!

**Ан-148: 10 років
з дня першого польоту**

9 стор.

Четверта хвиля мобілізації –
для ротації військовослужбовців
у зоні АТО

2 стор.

Всеволод Стеблюк: **“Головна мета роботи в МО:
примусити працювати державну машину,
працювати ефективно і чесно,
а не виїжджати на хребті волонтерів!”**

5 стор.

Безпілотники для АТО

2 стор.

Українські військові захищають і допомагають

Військові разом з волонтерами надали гуманітарну допомогу ветеранам війни та інвалідам в Мар'їнці на Донеччині. Це містечко ще й досі не оговталось від жахів неоголошеної війни. Воно тривалий час перебувало на лінії вогню, тож дуже постраждало від щоденних артилерійських обстрілів.

Інфраструктура міста зруйнована, чимало людей залишилися без роботи і без засобів для існування. Офіцери, цивільно-військового співробітництва Збройних Сил України роблять багато для повернення міста до мирного

життя – сприяють роботі аварійних бригад з відновлення електро- і газопостачання.

Допоки місто оживає, військові намагаються підтримати тих, хто найбільше страждає від жахів війни.

6 стор.

Гаряча лінія "Крила України" (0432) 59-60-48 65-22-048

ЗРОБЛЕНО В УКРАЇНІ

Аби вся техніка, яка потрапляє на передову, працювала надійно і в повному обсязі виконувала покладені на неї завдання, її слід попередньо протестувати. Одним із шляхів вирішення цієї проблеми є проведення дослідної експлуатації у військах. Зразок, який ще не прийнятий на озброєння, експлуатується в підрозділах ЗС України, підтверджуючи (або ж ні) свою ефективність. І лише потім ухвалюється рішення щодо його прийняття на озброєння.

Основна ж мета дослідницьких випробу-

вань БпАК – оцінка можливості виконання функціональних завдань щодо виявлення, розпізнавання і визначення координат наземних та надводних об'єктів, передачі даної інформації на наземний пункт управління у реальному масштабі часу. Власне, цим і займаються фахівці Державного науково-випробувального центру Збройних Сил України (ДНВЦ ЗС).

Так, на одному з військових полігонів Чернігівщини військові науковці Центру випробували в небі український безпілотний

Безпілотники для АТО випробовують під Черніговом

Сьогодні, в умовах проведення антитерористичної операції на сході України, існує нагальна потреба в деяких новітніх зразках озброєння та військової техніки для Збройних Сил. Серед них – і безпілотні авіаційні комплекси, яким доводиться виконувати завдання в різних метеорологічних умовах, а нерідко – під щільним вогнем ворога.

авіаційний комплекс "Spectator", виготовлений на підприємстві "Політеко-Аеро". Фахівці ДНВЦ оцінили реальні можливості даного зразка в умовах низької температури повітря, під час ведення артилерійського вогню та при застосуванні радіоперешкод.

За словами заступника керівника Державного науково-випробувального центру Збройних Сил України підполковника Віталія Куравського, основною метою випробувань є визначення можливості застосування безпілотного авіаційного комплексу "Spectator", який планується прийняти на озброєння Збройних Сил України.

Загалом, протягом серпня-грудня 2014 р., фахівці ДНВЦ ЗС України виконали низку дослідницьких випробувань декількох вітчизняних безпілотних авіаційних комплексів. Серед них, окрім згаданого вже "Spectator", – дітище науково-виробничого підприємства "Атлон Авіа" безпілотний комплекс "А1-С", а також розробка Державного підприємства Дослідно-конструкторське бюро "Авіація загального призначення" БПЛА "Рама".

– Ціновий сегмент пропонованих для випробувань іноземних безпілотних літальних апаратів коливається від 50 тисяч до мільйона умовних одиниць, – розповів офіцер. – Українські ж зразки тактичного рівня коштують від 10 до 70 тисяч, залежно від комплектації та компонування.

Варто додати, що фахівці Центру оцінювали й можливість БпАК, розроблених іншими країнами – США, Італією, Чехією тощо. Деякі з них пройшли практичне випробування на українських полігонах.

Як зазначив підполковник Віталій Куравський, основний мінус всіх імпортованих БпАК – це вартість комплексу та високі витрати в ході подальшої експлуатації в ЗС України. Тому, на погляд фахівців ДНВЦ ЗС, якщо в Україні є підприємство, що розробило та виготовило БпАК певного класу, перш за все необхідно звертати увагу на нього. В інших випадках – шукати імпортований зразок та проробляти можливість його ліцензійного виробництва на підприємствах України.

**Олександр Штупун, Андрій Яцик.
Фото Олександра Штупуна.**

Четверта хвиля мобілізації – для ротації військовослужбовців у зоні АТО

– Четверта хвиля часткової мобілізації в Україні потрібна, – заявив начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України генерал-полковник Віктор Муженко. – Якісна ротація особового складу у зоні проведення антитерористичної операції має важливе значення. Разом з тим, ми повинні забезпечити високий рівень підготовки особового складу, готовності сил і засобів тих підрозділів, які прибудуть виконувати поставлені завдання в зону АТО.

Говорячи про подвиг українських "кіборгів", Віктор Муженко зазначив, що представники незаконних озброєних формувань продовжують обстрілювати українських захисників, використовуючи як стрілецькі позиції будівлю православного монастиря. Крім цього, бойовики вели вогонь в районах населених пунктів Старий Айдар, Станиця Луганська та Щастя.

Донецький аеропорт став українським Сталінградом, який символізує мужність, стійкість і професійність української армії. На сьогодні летовище являється стратегічним об'єктом, що дозволяє тримати плацдарм у районі Донецька. В аеропорту проведено

планову ротацію особового складу та постійно триває забезпечення українських "кіборгів" зброєю, боеприпасами і продовольством.

Дотримуючись умов режиму "Тиша", сили АТО вогонь у відповідь не відкривали. "Для нас найвища цінність – це людське життя", – наголосив начальник Генштабу – Головнокомандувач ЗС України генерал-полковник Віктор Муженко. – Проведений у Генеральному штабі ЗС України аналіз останніх подій у зоні проведення АТО засвідчив про суттєве зниження інтенсивності обстрілів позицій українських військових та населених пунктів. Змінилися і типи озброєння, з якого вівся вогонь. До оголошення режиму "Тиша" незаконні збройні формування використовували БМ-21 "Град", артилерійські системи, танки та міномети. Зараз здебільшого застосовується стрілецьке озброєння та відбуваються поодинокі обстріли з "Градів", що мають здебільшого провокаційний характер.

Водночас недотримання з боку терористів режиму припинення вогню не дозволяє приступити до виконання заходів другого етапу Мінських домовленостей – відведення

важких озброєнь на визначені рубежі. "Коли ми зрозуміємо та будемо впевнені, що стрільба не ведеться із протилежного боку, тоді можемо приступати до виконання заходів другого етапу домовленостей – відведення важких озброєнь на визначені рубежі. Водночас, мова не йде про відвід військових частин та підрозділів із займаних позицій та блокпостів. Їх ми не залишимо", – заявив генерал-полковник Віктор Муженко.

Коментуючи ситуацію поблизу східного кордону України,

Головнокомандувач повідомив, що Росія зосередила на кордоні близько 50 тисяч військовослужбовців. Крім того, в зоні проведення АТО перебуває ще від 6 до 8, а за деякими даними, до 10 тисяч російських військовослужбовців. "Виходячи із співвідношення цих сил та враховуючи значну кількість різних видів ворожого озброєння і техніки, ми будемо свою тактику і стратегію", – заявив генерал-полковник Віктор Муженко.

**Підготував Олександр Олехнович.
"Крила України".**

ЗУСТРІЧ З СОЮЗНИКАМИ

Міністр оборони України зустрівся з представниками Конгресу США

15 грудня у Києві Міністр оборони України генерал-полковник Степан Полторак провів робочу зустріч з делегацією Комітету у справах Збройних сил Палати Представників Конгресу США на чолі з паном Майклом Роджерсом.

Ця зустріч є черговим важливим кроком до поглиблення співпраці двох держав. Зокрема, сторони обговорили поточну ситуацію на сході України та перспективи оборонного співробітництва між країнами.

– Ми добре знаємо, що після очевидної російської агресії на Україні та початку військових дій на Донбасі, США всіляко підтримують прагнення нашого народу протистояти зовнішньому ворогу, – зазначив генерал-полковник Степан Полторак.

Представники Конгресу США повідомили українську сторону про прийняття Акта на підтримку свободи України, в якому закладені кошти для допомоги українській державі на наступний рік.

Завершуючи зустріч, Міністр оборони України генерал-полковник Степан Полторак подякував закордонним гостям та усьому американському народу за підтримку.

– Враховуючи виклики та загрози, ми добре знаємо, що і як треба робити. Я переконаний, що Україна буде сильною та незалежною державою, – додав глава вітчизняного оборонного відомства.

В Україні створять військовий резерв людських ресурсів

Міноборони України працює над реалізацією положень постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження структури військового резерву людських ресурсів".

Це стане основою для проведення кардинальних змін у структурі національного військового резерву, необхідних для забезпе-

чення обороноздатності держави. Будуть запроваджені нові види резерву – територіальний та громадський.

Територіальний резерв посилюватиме обороноздатність території усіх адміністративно-територіальних одиниць. При цьому загонами оборони формуватимуться у кожному районі на базі районних та міських військоматів.

Створення громадського резерву дозволить об'єднати чисельні громадські організації та волонтерів для надання ефективної і скоординованої підтримки обороноздатності держави. Це може бути інформаційна, волонтерська підтримка, підготовка та залучення членів організації до військової служби тощо. Представники нового виду резерву матимуть офіційний статус "резервіста громадського резерву".

Журнал "Авиация и Время" можна передплатити в будь-якому поштово-відділенні України за "Каталогом видань України"

ПЕРЕДПЛАТА-ВЕСЬ РІК!

Докладно про різні літальні апарати, авіація у світових війнах та локальних конфліктах, новітні авіаційні тенденції, креслення авіаекзотика та інше

Деякі з раніш виданих журналів та іншу нашу продукцію Ви можете придбати звернувшись до редакції

www.aviation-time.kiev.ua a/c-166, Київ, 03062, Україна.
тел./факс: (044) 454-30-47 e-mail: info@aviation-time.kiev.ua

Індекс 22792

Президент хоче відмовитись від позаблоковості України

Президент Петро Порошенко має намір одразу по поверненні з Польщі внести на розгляд Верховної Ради проект закону про відмову України від позаблокового статусу.

Про це Глава держави заявив 17 грудня у своєму виступі на спільному засіданні Сейму та Сенату Республіки Польща. “Сьогодні незаперечним є факт, що проголошена в 2010 році позаблоковість України не змогла гарантувати нашу безпеку і територіальну цілісність. Тому сьогодні в цьому залі я вирішив проголосити та повернути країну до курсу на інтеграцію до євроатлантичного безпекового простору. Одразу ж після повернення в Україну я внесу на розгляд Парламенту законопроект про відмову від позаблокового статусу”, – заявив Президент.

Петро Порошенко відзначив, що вже зараз Україна поглиблює співпрацю з НАТО, переорієнтовує свій оборонно-безпековий комплекс на натовські стандарти. “Попереду – велика робота, щоб досягти критеріїв членства. Велика робота і в тому, аби провести референдум – для того, щоб український народ і лише український

народ, а не наші сусіди, визначали напрямки нашого подальшого розвитку”, – сказав Глава держави.

Він також наголосив на необхідності перегляду існуючих систем глобальної безпеки. “В умовах, коли зруйновано політичну рівновагу і стабільність Європи, ми маємо шукати нові спільні засоби гарантування безпеки. І я говорю тепер не лише про Україну, яка зіткнулася з брутальною агресією, а й про усі країни континенту. Ці гарантії безпеки мають бути ефективними, реальними та дієвими”, – сказав Глава Української держави.

Варто зазначити, що під час

зустрічі з Петром Порошенком Президент Польщі Броніслав Коморовський заявив про готовність надати допомогу Україні у вигляді озброєння та військової техніки. “Я знаю, що вас дуже цікавить питання з приводу озброєння. Так от я скажу, що я ніде не чув, щоб було якесь ембарго на продаж зброї Україні. Якщо Україна буде в цьому зацікавлена, то, звичайно ж, Польща абсолютно відкрита до таких розмов”, – сказав Коморовський. Крім того, він переконаний, що Україна, у разі реалізації необхідних реформ, зможе вступити до Європейського Союзу та стати членом НАТО.

ПРИЗНАЧЕННЯ

Олександр Турчинов – новий Секретар РНБО України

Президент України Петро Порошенко представив колективу Ради національної безпеки і оборони та керівникам силових відомств нового Секретаря РНБО, яким призначений Олександр Турчинов.

необхідності стабілізації внутрішньополітичної ситуації в країні.

Петро Порошенко назвав кандидатуру Олександра Турчинова оптимальною для призначення на посаду Секретаря РНБО, такою, що найбільш відповідає вимогам сьогодення. “Впевнений, що ми найближчим часом зможемо побачити результативну роботу Олександра Валентиновича”, – сказав Президент.

Новопризначений Секретар РНБОУ наголосив, що для вирішення ситуації на Донбасі та подолання усіх викликів, які сьогодні постали перед Україною, необхідна консолідація зусиль усіх силових відомств і структур.

“Нам потрібна ефективна координація і взаємодія у безпековому комплексі України. РНБОУ має стати центром прийняття ефективних і дієвих рішень з будь-яких викликів, які постають

перед нашою державою. Переконалий, що разом ми зможемо усе забезпечити”, – сказав Олександр Турчинов.

Олександр Турчинов підкреслив, що насамперед необхідна ефективна взаємодія і координація між всіма складовими оборонного та безпекового блоків України. “Проти нашої країни ведеться системна і жорстока війна, і для нас з вами немає альтернативи як перемогти у цій війні. Але для цього нам потрібна мобілізація всіх ресурсів у державі”, – зазначив він. – “Тут присутні керівники силових міністерств і відомств. З одними ми були на Майдані, виборюючи перемогу і свободу України, з іншими – відновлювали обороноздатність нашої армії, створювали Національну гвардію. Тому я переконаний, що в нас не буде проблем з взаєморозумінням, взаємодією і координацією наших зусиль”.

Глава держави повідомив, що підписав відповідний Указ. “Сьогодні (16 грудня, ред.) прийнято, можливо, одне з найбільш відповідальних рішень у системі РНБОУ”, – сказав Президент.

Президент відзначив, що перед новим Секретарем стоїть надзвичайно відповідальне завдання реалізації Мирного плану.

Серед першочергових завдань для нового очільника РНБОУ та колективу Ради Президент також назвав розробку стратегії реформування оборонного сектору та побудову ефективної системи фінансування витрат на безпеку. “Вже сьогодні-завтра потрібно буде визначитися із оборонними та безпековими статтями бюджету. У цій ситуації ми маємо ефективно використовувати кожен копійку”, – підкреслив Петро Порошенко.

Глава держави наголосив на

БОЙОВІ РОБОТИ

Ось така бойова крихітка-танк є тепер на озброєнні однієї з частин Збройних Сил України. Його створила група ентузіастів вчених та інженерів з Галичини. Можливості цієї грізної малечі дуже широкі – він може бути і розвідником, і сапером, і стрільцем.

Конфігурація гусениць дозволяє бойовій машині долати значні перешкоди та завали. Корпус захищено сучасною бронєю. Все керування відбувається дистанційно і захищено від втручання російських засобів електронної боротьби. Апарат невибагливий в застосуванні та ремонті. Ця бойова крихітка вже пройшла обкатку та випробування, і разом з черговим підрозділом вже відправилась в зону АТО. Військові подякували вченим за допомогу і запевнили, що з броньованим розвідником битимуть російських окупантів ще краще.

Тарас Грень.

Крихітка заступила на чергування

КОРОТКО ПРО ГОЛОВНЕ

Турчинов хоче створити потужний 100-тисячний резерв ЗСУ

17 грудня голова РНБО Олександр Турчинов заявив, що в Україні необхідно створити потужну армію і резерв Збройних Сил.

“Незважаючи на економічні проблеми, ми повинні створити найпотужнішу армію Європи. Ми не маємо іншого виходу”, – заявив Турчинов, додавши, що в Україні необхідно створити потужний 100-тисячний резерв. “Цей резерв буде закріплений за військовими частинами і в умовах необхідності, в умовах воєнного часу негайно встане і буде захищати нашу країну”, – додав він.

Також Секретар РНБО заявив, що за рахунок мобілізації оновлять потужний 100-тисячний резерв. “Наша війна закінчиться тільки тоді, коли буде звільнена вся територія України, включаючи Автономну Республіку Крим”, – додав він. – “Росія може розв’язати повномасштабну континентальну війну в будь-який момент. Виклики, які сьогодні стоять перед нашою країною, серйозні і небезпечні. Режим припинення вогню, який постійно порушується російськими терористичними угрупованнями, може в будь-яку хвилину перерости у нове жорстоке протистояння. У нас немає альтернативи бути до цього готовим. І наше завдання, в першу чергу РНБО, забезпечити повну мобілізацію всіх наявних у країні ресурсів для того, щоб побудувати потужний оборонний комплекс, щоб бути готовими до відсічі агресора, бути готовими повністю звільнити нашу територію”.

Рада ЄС одностайно підтримала нові санкції проти Криму

Рада глав міністрів закордонних справ країн-членів ЄС погодила додаткові санкції відносно окупованого Криму. Про це повідомила голова європейської дипломатії Федеріка Могеріні. “Необхідна додаткова юридична основа і технічна робота для введення додаткових санкцій відносно Криму. Ця робота триває”, – зазначила вона на прес-конференції в Брюсселі. За її словами, Рада ЄС одностайно прийняла рішення про розширення санкцій.

Країни-партнери надають матеріальну підтримку Збройним Силам України

У рамках надання міжнародної гуманітарної допомоги Збройні Сили України отримали черговий вантаж із Великої Британії. Британські колеги передали українським військовослужбовцям зимову форму одягу та медичне майно.

Загалом протягом 2014 року країни-партнери надавали Збройним Силам України усіяку матеріальну підтримку. Так, із США було передане речове майно та технічні засоби, Французька Республіка постачала бронезилети та медичні матеріали, а Словацька Республіка – електрогенератори, освітлювальні комплекти, пластиковий посуд, речове обладнання та медичні матеріали. Крім того, Королівство Норвегія передало як допомогу Збройним Силам України сухий пайок, а Королівство Данія – технічні засоби.

Тим часом із Канади до нас надійшли засоби індивідуального захисту та зимове обладнання, а з Республіки Польща – сухий пайок та постільне приладдя. Литовська Республіка надіслала сухий пайок, медичні матеріали, речове майно, Швейцарська Конфедерація – лікарські засоби та медичні матеріали, а Королівство Нідерланди – електрогенератори, зимове взуття. Королівство Іспанія допомогло захисникам України бронезилетами та шоломами. У свою чергу, Латвійська Республіка надала шкільне приладдя та інші необхідні речі для дітей військовослужбовців, які були переміщені з Автономної Республіки Крим.

Найближчим часом допомогу Збройним Силам України планує надати Австралія та Республіка Польща.

Україна повернула захоплені росіянами газодобувні вежі на кордоні з Кримом

Українські прикордонники повністю контролюють Арабатську стрілку.

Україна повернула контроль над газодобувними вежами на Арабатській стрілці, яка розташована на кордоні Херсонської області та окупованого Криму. Про це повідомив заступник голови Державної прикордонної служби Василь Серватюк. “Газонасосна станція і вежі під охороною підрозділів Прикордонної служби України, там дислокується підрозділ понад 100 осіб. Арабатська стрілка знаходиться під контролем України і, зокрема, Державної прикордонної служби”, – повідомив Василь Серватюк. – Крім того, прикордонникам вдалося повністю відновити контроль над півостровом Ад і перекрити дамби, які з’єднують Ад з анексованим Кримом. Раніше ці дамби російські військові використовували для переміщення у Крим. Нагадаємо, минулого тижня російські військові почали відступати з Херсонської області”.

“Заморожування конфлікту в Україні матиме глобальні наслідки”, – генсек ООН

Пан Гі Мун попереджає, що конфлікт треба вирішувати, а не відкладати на потім.

“В Україні існує ризик заморожування конфлікту”, – попередив генеральний секретар Організації Об’єднаних Націй Пан Гі Мун. На думку генсека ООН, такий варіант розвитку подій призведе до певних змін у світовій політиці. Це матиме регіональні і глобальні наслідки. “Я закликаю сторони сісти за стіл переговорів, а також повністю дотримуватися духу мінського протоколу та меморандуму”, – підкреслив генсек міжнародної організації. – Ситуація в Україні викликає глибоку стурбованість у всьому міжнародному співтоваристві”.

Підготував Олександр Олександрович. “Крила України”.

НЕОГОЛОШЕНА ВІЙНА: ЗНИКЛІ БЕЗВІСТИ

“...В мене є тільки спогади. Він просто не повернувся з польоту...”

Найважче в житті – очікування та невідомість. Особливо, коли слабкі промені надії на краще вже не в змозі пробитися крізь факти та логіку. Коли розум підказує, що треба прийняти та змиритися, а серце не готове ставити крапку. Біль, смуток і сподівання переплетені з необхідністю жити далі...

В такому жахливому стані зараз перебувають дружини та матері тих, хто не повернувся з цієї неоголошеної війни, хто за обставинами отримав статус “зниклий безвісти”.

Людмила одна з них. Її чоловік – капітан Павло Дришлюк – був бортовим авіаційним техніком-інструктором в ескадрильї “Блакитна стежа”, що базується в Борисполі. Коли розпочався військовий конфлікт на півдні та сході України, екіпажі літаків аерофотозйомки Ан-30Б стали до виконання бойового завдання. Один з таких вильотів став для Павла останнім.

Під час спостережного польоту в небі над Слов’янськом бойовики поціпили в літак з ПЗРК. Кільком льотчикам вдалося покинути борт, вистрибнувши з парашутами. Пілоти до останнього відводили палаючу машину подалі від населених пунктів, але вибух паливних баків не залишив шансів на життя. З восьми членів екіпажу вижили лише трое.

– За іронією долі, в той день – 6 червня, ми з Павлом мали відзначити річницю шлюбу. Зранку навіть встигли один одного привітати та зізнатися в коханні. То була наша остання розмова. Вже ввечері мені почали телефонувати родичі та знайомі і питати про чоловіка, чи не був він у збитому літаку. А я навіть не здогадувалась про те, куди насправді вони полетіли.

Взагалі-то він завжди оберігав мене від смутку і заспокоював, що летить у відрядження до Харкова чи Дніпропетровська, але ніколи не згадував про зону АТО. До ранку інформація підтвердилась, але надходила повідомлення про те, що всі льотчики залишилися живими, когось шукають, але все буде добре. На третій день до мене приїхали представники військової частини, де служив мій чоловік, та повідомили про його загибель.

Вже 10 червня відбувся перший похорон. Ховали упізнаних: Сергія Камінського, Володимира Момота та Олексія Поталенка. В мене не стало сил прийти на прощання, бо в нас та родини командира ескадрильї підполковника Костянтина Могилка ще попереду було тривале очікування результатів ДНК-експертизи.

Але по її завершенню результати нас приголомшили – жоден з фрагментів не належав моєму чоловікові. Я не можу і не хочу роз-

орденами Богдана Хмельницького 3-го ступеня. Були проведені дві додаткові пошукові експедиції. Дещо знайшли, але ці залишки не піддаються експертизі в Україні. Надати нам допомогу погодилась лабораторія у Великобританії, але й там нічим не зарадили. Зараз чекаємо експертизи останнього фрагмента.

Всім серцем я хочу, щоб справдилися найфантастичніші версії, але покази свідків доводять головний факт – Павло до останнього

повідати про те, що відчувала в ті дні. Які тільки припущення та здогадки не робилися! І про переходування в добрих людей, і про полон, і про щасливе врятування. Але йшов час, і надія на диво просто танула. За цей період пройшов похорон комеска, якому присвоїли звання Героя України, а хлопців посмертно нагородили

перебував у літаку, допомагав вистрибнути своїм товаришам і залишався поряд з другом – Костянтином. Він повністю довіряв своєму командирі, і (в цьому немає сумнівів) разом вони намагалися посадити літак на галявину, та не судилося...

Отже, не маючи “тіла”, капітана Павла Дришлюка оголосили

загиблим лише в звітах та статистичних таблицях. Офіційно йому надано статус особи, що зникла безвісти. За цим фактом відкрито кримінальне провадження і ведуться слідчі дії.

Чотири родини загиблих в тій авіакатастрофі льотчиків отримали грошову допомогу від держави, права на пільги, спеціальну пенсію та житло. Людмила ж із сином вже півроку чекають на належну допомогу.

– Ми прожили рівно 16 років щасливого подружнього життя. Мені з Павлом завжди було комфортно та затишно. Він – надійний і чуйний, такий, яким має бути справжній чоловік та батько. В нього було три великі любові – до літаків, до рибалки та до сина. Всі колеги по службі, родичі та сусіди знали, що Павло та риболовля – це щось єдине ціле. Хочете свіжої риби в’яленої риби? – йдіть до Паші, – з сумною посмішкою згадує жінка. – А ще він дуже пишався досягненнями сина. Кирил обрав футбольну кар’єру і змалечку тренувався в школі київського “Динамо”. Зараз він стаціонарно навчається в динамівській Футбольній Академії, має великі перспективи. Постійні тренування та навчання займають весь його час, тому ми бачимось доволі рідко. Я, фактич-

но, залишилась одна. В ніч на 6 червня мені наснився сон, що я загубила обручку. Не думала, що той сон може справдитись. Надія, звісно, вмирає останньою, але я готова прийняти правду, аби тільки не перебувати в стані між небом та землею. Втрачати коханого неймовірно важко, але в інших хоча б була змога оплакати загиблих, провести їх в останній путь, є могили, до яких можна прийти... А в мене є тільки спогади. Він просто не повернувся з польоту...

Якби українські військові мали якісні іменні жетони, то питання ідентифікації тіл загиблих воїнів вирішувалось б більш оперативно. На жаль, ця проблема досі не вирішена. І родини тих, хто назавжди залишився на війні, мають в судовому порядку, долаючи бюрократичні перепони, доводити факт загибелі близької людини власними силами.

Справа про визнання капітана Павла Дришлюка таким, що загинув під час воєнних дій, зараз розглядається Бориспільським міжрайонним судом. Сподіваємось, що процес буде швидким та результативним, адже родина льотчика чекає справедливості.

Марина Добровольська.
“Крила України”.

АРХАНГЕЛИ УКРАЇНИ

Галичина проводжала в зону АТО черговий підрозділ

Не було помпезності і гучної музики. Все це тут недоречно. Міцні обійми коханих, крайні перед розлукою цілунки. І головні побажання – “Повернись”... І як пароль-відгук – “Повернись”! Крайнє шиккування перед штабом частини, і не наказ, а радше побажання командування до своїх воїнів – не посоромити честі військовослужбовця Збройних Сил України та, гідно виконавши всі завдання, після ротації відрепортувати тут же у повному складі.

Більшість з цих хлопців вже обпалені війною. Вони встигли і подивитись у вічі смерті, і зрозуміти цінність військового братерства. За їх словами, повертатись на війну не страшно. Страшно осоромити довіру України і українців, всіх тих, кого залишають вдома. Та навряд їм варто боятись цього. Загартовані в запеклих боях з підступними російськими загарбниками ці мужні боронителі землі України душою і тілом міцніше броні.

До речі, Міністерство оборони подбало про захист солдат. Всім їм видали сучасні сертифіковані бронезилети з захистом шиї та кевларові шоломи. Також їх екіпували канадськими

тактичними окулярами, які захищатимуть очі бійців не лише від сонця і вітру, але й від дрібних уламків. Окрім того, ці окуляри покращують і розширюють можливості спостереження у темну пору доби та сутінках.

Багато допомогли і прості люди. Навіть вже за лічені хвилини до відправки волонтери привезли кілька мішків із сучасними розгрукками та різноманітними підсумками, які повністю підходять під український військовий реманент.

І от остання мить прощання. Разом зі священником хлопці читають молитву. Звучить команда, і вони розходяться по автобусах. Вони

вирушають туди, де російська чума наклала свою бридку волохату лапу на святі Українські землі. Вирушають, щоб пекло колишнього СРСР не прийшло на наші землі. І щоб російські найманці та маргінали навечно залишились в межах свого путінського мордору.

Тарас Грень.

НАВЧАННЯ

“Крилаті піхотинці” відновлюють боєготовність на полігоні

На одному із військових полігонів Житомирщини триває відновлення боєздатності воїнів-десантників 95-ї окремої аеромобільної бригади.

В ході практичних занять “крилаті піхотинці” вдосконалюють навички з вогневої підготовки, здійснюючи вправи навчальних стрільб зі штатної стрілецької зброї вдень та вночі.

Велика увага командирами приділяється підготовці особового складу у зимовий період до виконання завдань на територіях із використанням рельєфу місцевості.

Крім того, військовослужбовці продовжують практично відпрацьовувати питання надання першої медичної допомоги, самопомоги, взаємодопомоги та евакуації умовно поранених.

– Плюс до того, окремі підрозділи поповнили відмобілізовані військовики. Вони переймають досвід, здобутий на східних та південних рубежах нашої країни товаришами по зброї, навчаються злагоджено діяти в умовах, наближених до бойових, – зазначає командир підрозділу.

Самі десантники необхідність проведення занять сприймають з розумінням та ініціативою, старанно відпрацьовуючи нормативи та вправи.

Руслан Лінник.

ДВИГУНИ ЗМІН

Всеволод Стеблюк: “Головна мета роботи в МО: примусити працювати державну машину, працювати ефективно і чесно, а не виїжджати на хребті волонтерів!”

Всеволод Стеблюк є справжньою людиною-легендою. Він став для українців не просто доктором медичних наук, професором, полковником. Він став Героєм. Медику вдалось дивом повернутись живим фактично з того світу. Не просто повернутись, а вивезти на своєму авто із пекельного Іловайського котла більше 80 поранених бійців.

Ось уже кілька тижнів, не чекаючи визнання та підтримки зверху, легендарний лікар війни робить усе можливе аби змінити систему військової медицини. Чоловік покинув тепле і комфортне місце професора на кафедрі та працює на загальну справу. Всеволод запевняє, що авторитетом для нього є ті, хто на передовій, ті, хто в операційній. “Думка санінструктора, бійця, що під кулями витягує поранених, для мене набагато важливіша за методичні заняття інструкторів НАТО. Тут не Ірак, не Афганістан, не Балкани. Тут все набагато важче! І, перш за все, аби змінитись, потрібно перестати наслідувати радянську систему”.

“Нехай краще троє судять, ніж четверо несуть”...

– Я прийшов в Міністерство оборони тому, що мене висунуло громадянське суспільство, – розповідає Всеволод Стеблюк.

– І мета була, є і буде одна: радикально поліпшити стан медичного забезпечення в зоні АТО, врятувати життя наших воїнів, запобігти санітарним втратам, постраждалим забезпечити гідну реабілітацію. А шляхи вирішення цих завдань можуть бути різними. По-друге: цю ініціативу підтримав Президент України. І щоб там не говорили, але це – перше подібне рішення серед всіх президентів, коли Верховний Головнокомандувач до справи відновлення боєздатності залучає представників з народу.

Медик пояснює, що одна справа – бути волонтером і намагатись боротись з інертною командою воєнного забезпечення, інша справа – ворухити систему з середини.

– Ми – не “зондер-команда!” Наша мета – не “виявити та посадити”, не збір компромату та різного роду викриття “організованих злочинних угруповань”. Наша спільна мета – змінити на краще систему забезпечення війська, а значить, зміцнити боєздатність української армії! Кожна гривня відкату, кожна вкрадена чи притиснута аптечка, яка не дійшла до бійця, – це кров наших близьких. Я бачив багато крові... І я робитиму все, щоб її було якомога менше. У мене принцип: “Нехай краще троє судять, ніж четверо несуть”...

Медичні служби стали “балувані” волонтерами

За кілька тижнів роботи у Військово-медичному департаменті МО професор встиг зробити надзвичайно багато. І хоч працювати у нових умовах нелегко, перші кроки до прогресу додають сил.

– До зони АТО відряджено групу фахівців для об’єктивної оцінки потреб у кадровому та матеріально-технічному забезпеченні медичної служби по секторах. Особлива увага приділяється волонтерській допомозі. Видано розпорядження, що заплити на гуманітарну допомогу надаються до департаменту, узгоджуються з Г. Майбородою, як головою медичного комітету Асоціації народних волонтерів України, заносяться в єдину базу даних та потім тільки виконуються. За час АТО медичні служби силових структур стали “балувані” волонтерами. І якщо, образно кажучи, в одних місцях раді хлібу з маслом, то в інших не знають куди дівати кийські торти. Це саме стосується забезпечення районних лікарень. Прикриваючись тим, що в них лікують бійців, головні лікарі витрушують з волонтерів річний план постачання.

Зрушення є і у системі медичної евакуації. Домовлено з Укрзалізницею про виділення вагонів для евакуації за основними напрямками (від мобільних госпіталів та пересувних баз).

– Начебто у цьому моменті все виходить непогано. Узгоджено маршрути та графіки руху пасажирських поїздів з причіпними вагонами та можливістю завантаження поранених. У вагонах будуть розміщатись лікарсько-сестринські бригади з переносним обладнанням. Це – на випадок бездоріжжя, погана погодних умов для авіації, для великої кількості поранених. Розробляється проект санітарного потяга-госпітала.

Також наразі ведуться переговори щодо передачі мобільних госпіталів з Туреччини, Польщі та США, Канади. Заплановано відкриття кафедри відновного лікування та психофізичної реабілітації в Українській військово-медичній академії з базуванням в Ірпінському госпіталі, розгортання реабілітаційних центрів на базі санаторіїв Пуща-Водиця, Хмільник, у Львівському госпіталі.

– Від моєї поїздки до Канади очікується значна фінансова та методична підтримка реабілітаційного напрямку. Окрім того, передбачено створення навчальних пунктів при мобільних госпіталах біля зони (в зоні) АТО для двотижневих курсів інструкторів тактичної медицини з відрядженням туди по одній відповідальній особі від роти. Зараз впорядковуємо візити волонтерських навчальних груп до зони АТО. Відбуватиметься сертифікація волонтерських груп з наданням звання “Парт-

нер Міністерства оборони України”. Все це у рамках розвитку військово-медичної освіти.

І все-таки наркотик потрібен

Кілька днів тому був по-справжньому історичний момент – вдалось затвердити стандарти нової військової аптечки. Конкретних виробників і конкретних препаратів поки що практично не називають. Тому для постачальників медикаментів – зелене світло.

– Склад аптечки є досить простим.

1. Засіб для механічної зупинки кровотечі. Потрібно комплектувати тим, що є. Вже сьогодні є вітчизняні САТ, але ще недосконалі. По мірі освоєння виробництва буде заміна.

2. Засіб для хімічної зупинки кровотечі (гемостатичний бинт). Поки що – целокс чи Квік, але на виході вітчизняний препарат хіотзану.

3. Перев’язувальний пакет індивідуальний у прогумованій оболонці (бандаж). Маючи на складах 2 мільйони ІПП гріх не використати, але запрошуємо до участі в конкурсі виробників медичного текстилю.

4. Наркотичний анальгетик опійного ряду у шприц-тюбику.

5. Засіб для розтинання одягу та взуття (ніж-гачок) – є простір для фантазії виробників.

6. Антибіотик амоксицилін з клавулоновою кислотою в капсулах.

7. Маркер.

8. Рукавички гумові.

9. Таблетки для знезаражування води.

10. Назо-фарингальний повітропровід.

11. Пластир у рулоні.

12. Чохол, де все це розмістити.

Все інше має бути в рюкзаку санінструктора. І дренажі, і хірургічний інструментарій, і трубки для конікотомії, і багато чого іншого.

Стосовно доцільності використання наркотиків розгорілась ціла дискусія. Адже “під кайфом можуть постріляти своїх, збити літак, підірвати все навкруги”. Стеблюк впевнений, що все-таки наркотик потрібен.

– Під час такої війни, коли санінструктора можна чекати годинами (а то і не дочекатись), при роботі диверсійними групами, в умовах оточення наркотик в аптечці дає шанс вижити, дочекатись, а коли не можливо – спокійно зустріти смерть. Чи бачили ви, як хлопці з розтрощеними кістками, пробитими грудьми волають від болю? Чи залишалися ви безпорадними серед таких поранених, які просять їх пристрелити, щоб не страждати? Я – залишався, я чув, я бачив... Тому однозначно наркотик бути!

P.S.

Професор впевнений, що тільки разом – військові та цивільні лікарі, професори та студенти, бійці АТО та волонтери, всі, хто щось пізнав у цьому житті – ми разом зможемо змінити країну на краще.

– Скільки було розказнів, що наша армія не боєздатна, що нам протистоїть наймогутніша військова машина Європи, і що? Росіяни і лугандонці лягають сотнями і тисячами. Навіть під Іловайськом вони нас не знищили. А ми – виживемо. І перемаємо. Бо ми – українці. Ми на нашій землі. Бо наші воїни навіть за таких умов непереможні. Тому що жінки в нас найкращі! А діти підхоплять наш прапор, навіть якщо ми спіткнемось на кулі чи осколку. Бо якщо Бог з нами – хто проти нас?

Анастасія Олехнович.
“Крила України”.

НА ПІВДЕННОМУ
РУБЕЖІ ОБОРОНИ

Розвідники ліквідували двох снайперів

На півдні Донеччини в районі населеного пункту Павлополь бійцями підрозділу військової розвідки Збройних Сил України в ході пошуково-розвідувальних дій було виявлено та ліквідовано снайперську пару з числа бойовиків терористичного угруповання "ДНР".

Протягом тривалого часу двоє терористів, імена яких зараз уточнюють правоохоронці, постійно вели вогонь по позиціях українських військовослужбовців на Маріупольському напрямку.

– При собі бойовики мали снайперські гвинтівки, великий запас боєприпасів та карти з нанесенням позицій сил АТО. На їхньому військовому однострої була символіка "ДНР". А у кишенях були документи, з яких можна зро-

бити висновок, що вони є далеко не рядовими членами своєї банди. Також при собі вони мали наркотики та шприци, – зауважив командир підрозділу військової розвідки Збройних Сил України.

За словами керівництва сектору, робота щодо виявлення та знешкодження терористичних і розвідувально-диверсійних груп противника залишається для учасників антитерористичної операції в регіоні пріоритетною.

Сапери замінували морське узбережжя

Неподалік від Маріуполя, на узбережжі Азовського моря, військовослужбовці підрозділів інженерних військ Збройних Сил України, які беруть участь в АТО, на практиці відпрацьовували завдання щодо мінування водної перешкоди за допомогою плаваючих транспортерів ПТС-2.

У складі двох рухомих загонів загородження військові сапери за командою керівника занять провели інженерну розвідку підходів до моря, проаналізували характер дна та встановили протидесантні міни типу ПДМ-1М вздовж берегової лінії. При цьому заняття проводилися за складних погодних умов при сильному тумані і слабкому дощі.

– Попри відносну тишу біля наших рубежів, ми постійно вдосконалюємо професійні навички на полігонах чи в місцях імовірного наступу ворожих сил. Під час крайнього практичного заняття ми вкотре довели, що готові діяти за призначенням по всій території зони відповідальності наших військ і за будь-яких погодних умов, – зазначив командир рухомого загону загородження.

Дмитро Горбунов.
м.Маріуполь.

ЖИТТЯ НА ЛІНІІ ФРОНТУ

Українські військові захищають і допомагають

Закінчення. Початок на 1 стор.

– Нам вдалося знайти волонтерів, які вже вдруде привозять продукти в це містечко, – розповідає начальник групи цивільно-військового співробітництва майор Олександр Гвоздков, – це активісти Фонду "Міжнародне партнерство" з Київщини. В кожному шестикілограмовому пакунку – продукти першої необхідності: цукор, крупи, борошно, консерви. Таких продуктів наборів вони роздали вже вісімсот.

Кожний пакунок військові і волонтери доставили адресно. Разом з активістами громади міста склали список ветеранів війни та інвалідів. Ці мешканці Мар'їнки здебільшого самостійно не пересуваються, тож практично не виходять на вулицю і не можуть придбати продукти в магазині або отримати їх від волонтерів. Також вони відрізани від своєї держави інформаційно. Українські канали тут не транслюються. Радіо не працює. Тож військові розповідали ветеранам та інвалідам про ситуацію в країні та про події в їхньому рідному місті, а потім відповідали на всі питання.

– Важливо вчасно інформувати мешканців міста про всі дії підрозділів Збройних Сил України в Мар'їнці та на околиці, – зазначає майор Олександр Гвоздков, – нам приховувати нема чого. Ми на рідній землі і прагнемо повернути місто до мирного життя. А з чутками та неправдою боремося вчасним інформуванням людей на зборах громади та при особистому спілкуванні.

Разом з продуктами військові роздавали потребуючим українські газети. В подальшому свіжу пресу мешканцям Мар'їнки доставлятимуть поштарі. Військові вже надають їм для цього газети "Голос України".

– Ми вдячні офіцерам групи цивільно-військового співробітництва за організаційну допомогу волонтерам, – каже доброволець Майя, – з ними ми узгодили наш маршрут руху, завчасно визначили кому і як зможемо допомогти. Ми в Мар'їнці вже не перший раз. Минулого разу побачили, що дехто зі стареньких не може обігріти свої помешкання. Відтак, цього разу привезли електрообігрівачі. Плануємо знову повернутися сюди ближчим часом. Ось побачили декілька дуже зруйнованих будинків. Серед наших активістів є будівельники за фахом. Вони зголосилися приїхати сюди і відремонтувати ці оселі. Тож вже збираємо будівельні матеріали. Також обов'язково завітаємо в Мар'їнку і Красногорівку на зимові свята. Привеземо подарунки дітям. Про це ми вже також домовилися з офіцерами цивільно-військового співробітництва.

Владислав Назаркевич. "Крила України".
Фото автора.

НОВИНИ З ВВНЗ

Освітня ВВНЗ удосконалюють навчальний процес

В Харківському університеті Повітряних Сил відбулася науково-практична конференція, на якій обговорювались проблемні питання підготовки військових фахівців з урахуванням досвіду застосування ЗС України в антитерористичній операції.

Відкрив захід ВО начальника університету генерал-майор Андрій Алімпієв. Він звернув увагу присутніх на необхідність вдосконалення системи підготовки військових фахівців в університеті з урахуванням досвіду АТО та своєчасного внесення корективів в навчально-виховний процес.

В ході конференції виступили учасники антитерористичної операції, начальник Наукового центру Повітряних Сил, начальники кафедр, факультетів та інші. Вони торкнулись питань удосконалення навчально-виховного процесу, зокрема льотної, спеціальної, тактичної, загальновійськової, психологічної та фізичної підготовки.

Доповідачі висловили думку про необхідність організації з курсантами-льотчиками занять щодо порядку виконання маневрів із подолання засобів ППО та зменшення ефективності впливу стрілецької зброї, з вивчення ТТХ переносних зенітних ракетних комплексів й умов зменшення вірогідності поразки літальних апаратів ПЗРК. Також акцентували увагу на доцільності створення курсів виживання льотної складу та передових авіанавідників (ПАН) та включення до їх програм заняття зі спецпідготовки за програмою курсів виживання підрозділів спецпризначення, посилення

військово-медичної підготовки.

За результатами конференції було прийнято рішення посилити практичну спрямованість навчання, розвитку морально-психологічних та лідерських якостей майбутніх офіцерів, здатних в разі необхідності здобути ефективний бойовий досвід у найкоротші терміни з найменшими загрозами власному життю та життю підлеглого особового складу. Рішення, ухвалені за результатами науково-практичної конференції, передбачає удосконалення науково-методичної бази з урахуванням вимог сьогодення, збільшення кількості практичних занять, на яких, зокрема, вивчатимуться дії з маскування, супроводження колон, охорони і оборони важливих об'єктів, несення служби на блокпостах, патрулювання, протидії диверсійним розвідувальним групам та дії особового складу при обстрілі артилерією та реактивними системами залпового вогню. Серед інших завдань – дообладнання тактичного поля додатковими навчальними місцями для відпрацювання порядку несення служби на блокпості, спостережному посту, а також ділянки для патрулювання, організації харчування та відпочинку особового складу в польових умовах.

Іван Кравченко.

Вистріли і бліндажі, розбиті польові дороги, мікроавтобус під завалами військової амуніції і медикаментів, братні вечери біля великого казана, нічні розмови з патріотами на передовій, віра у Перемогу... Вже півроку відомий рок-гурт "Антитіла" у повному складі допомагає українській армії у воїстину промислових масштабів. Артисти впевнені, що висловлювати глибоку занепокоєність, носити вишиванки і виконувати скандальну пісню про Путіна на концертах недостатньо. Адже одним тільки патріотизмом не повоюєш. Співаки регулярно збирають і возять у війну гуманітарку, возять у найгарячіші точки. Фронтмен гурту Тарас Тополя ділиться: так виходить, що кожного разу вони заїжджають все далі і далі...

Ми бійців не вибираємо.
Вони вибирають нас

Волонтерити "Антитіла" почали ще на початку весни. Почалось все із допомоги 72-й бригаді, де служить близький товариш хлопців. Коли допомогли другу, вирішили допомогти ще і його роті. Потім почали телефонувати друзі із інших частин. І пішло-поїхало... Тенденція така, що кількість підопічних постійно зростає.

– У зоні АТО воюють багато моїх знайомих, друзів. Спочатку ситуація була вкрай скрутною. Окрім того, що вони тижнями спали під відкритим небом на мокрих матрацах і в грозу, і в дощ, крім того, що їх погано годували, у хлопців було постійне відчуття того, що вони "кинуті". Та ще й повна інформаційна блокада. Єдине джерело – це короткі розмови з друзями і близькими телефоном (якщо ще встигли десь його зарядити).

Тарас Тополя розповідає, що бійці їх завжди чекають і їм дуже потрібна підтримка. З допомогою українського народу шанс вижити стає набагато вищим.

– У них теж діти, дружини і хворі батьки. І їм не потрібна ця мізерна, посмертна, державна допомога.

Конфлікт двох реальностей
заважає збору коштів

Фронтмен гурту розповідає, що збирати кошти завжди було не просто. До того ж, є закономірність: як тільки починають говорити про перемир'я – потік коштів скорочується в кілька разів. Потреб при цьому менше не стає.

– Все через конфлікт двох реальностей – телевізійно-державної, у якій рапортують про 100% забезпечення армії і перемир'я, та – солдатської, в якій щоденні обстріли, драні штани, мороз і величезні списки необхідного.

Тарас ділиться, що дзвінки від солдат надходять щоденно. Вони чекають тепловізори, прилади нічного бачення, медикаменти і спальники, сотнями... Потреби в рази

Тарас Тополя: “Для мене це ніколи не було АТО, це – війна. І вона остаточно прийшла в мою родину”

перевищують наявні можливості! Реальність є жорстокою, і “кров з носу” треба регулярно їздити на схід. Та у багатьох людей є вмотивовані причини перестати допомагати бійцям.

– Для когось черговий телевізійний рапорт на кшталт “Тихо, народ! В армії все добре, перемир’я”, став мотивом, аби перестати надсилати кошти. Хтось не витримав і сказав: “Ну скільки ж можна? Шість місяців війни, армія напівроздягнена, може, пора вже чиновникам почати робити свою справу?”... і також перестав допомагати. Ну а хтось проїхав повз черговий банер з обличчями депутатів, прикинув, скільки мільйонів доларів на це витрачено, і поставив собі питання: “А я що, крайній, відривати шматок від свого скромного бюджету, коли хтось витрачає мільйони на передвирборну агітацію?!” Всіх розуміємо.

Тисячі людей і мільйони гривень

Спальники, медицина, тепла форма у різноманітних варіаціях, зимові берці на хутрі, бензопилки, газові балони, дощовики, рації, тактичні окуляри, глушники, біноклі, гітара, генератори... Лише за останню поїздку музиканти привезли бійцям повний бус різноманітних речей, на які збирали кошти гуртом усією країною.

– До допомоги долучаються тисячі людей. Це і наші хороші знайомі, і зовсім не знайомі люди. В основному допомагають прості люди – пенсіонери, студенти. Хоча є і кілька депутатів, що регулярно роблять свій внесок у загальну справу. Загалом вдалось зібрати більше п’яти мільйонів гривень, на які закуплено багато амуніції, медицини, броні, і теплих речей. Не зупиняємось! Кожного разу вміст буса вартує не менше ніж півмільйона, тому їдемо дуже обережно, повільно, без ризикованих кроків. Розуміємо, що нас чекають.

Тарас пояснює, що більшість хлопців є надзвичайно скромними, намагаються самостійно купувати собі необхідні речі і амуніцію.

– Нещодавно була розмова із одним бійцем. Запитую його: “Що ще потрібно?” Каже, нічого, все є. Кажу: “Рації треба?” У відповідь: “Якщо можна, хоча б 5 штук, зовсім наші не працюють”. “А спальники?”, – питаю я. Боець: “А що, можете

привезти?”. “Кажіть, скільки треба?” Він: “Ну п’ять буде достатньо”. “А вас скільки всього?” У відповідь: “30”. “А що, у всіх інших є? Боець: “Та ні.” “Домовились, привезем 30! І так по кожному пункту, з кожним підрозділом. Скромні. Але добре, що живі.

Так довго цілився, що мішень сама застрелилась

Музикант розповідає, що для нього це ніколи не було АТО, це завжди була війна. Тому він не розуміє, навіщо вкотре оголошувати перемир’я і говорите, що все добре. Чоловік зазначає, що скоро при слові “перемир’я” буде істерично реготати.

– Є такий жарт: “Так довго цілився, що мішень сама застрелилась”. Мені здається, він підходить під нинішню ситуацію в країні. І ну не може війська просто повільно вмирати в стані ефемерного перемир’я. Не потрібно постійно складати угоди по сто сторінок. Сьогодні, коли ми на порозі знищення, достатньо лише двох принципів: любові до країни та чесності перед народом. І тоді все запрацює. Держава приховує інформацію від свого найголовнішого партнера – народу, вона розмовляє з нами, як із маленькими дітьми. Часто мене називають панікером, та я просто реаліст. Приїжджаючи до Києва, бачу, як люди ходять в кіно, театри і абсолютно не розуміють, що відбувається. З іншого боку, не будеш бійцям розповідати про місію держави, якщо у нього немає амуніції чи захисту.

Музикант розповідає, що багато людей скептично ставляться до їх волонтерської діяльності. Та тільки до тих пір, поки війна не прийде у їх дім.

– Спочатку кажуть, що ваша справа – співати, а не бійців споряджати. А потім самі ж телефонують і просять допомоги родичу із каскою та бронжилетом. В такий момент дуже хочеться відповіді: “Може, ми заспіваємо?”

Волонтером став з безвиході

Тарас пояснює, що військове волонтерство, яким усі в Україні захоплюються, насправді є явищем ганебним. І виникло воно від народної безвиході.

– Ненавиджу питання: “Як ви стали волонтером?”. Волонтерами стають винятково через безвихідь. Нещодавно ми приїхали на один із блокпостів, і він увесь був у німецькій формі. Ситуація ускладнюється тим, що в ній німецькі прапори так припаяні, що ти або з діркою їх вириваєш, або ніяк не вириваєш. В результаті весь блокпост – в німецьких прапорах. Це – сором для держави. Приїжджаєш на передову, а всі, як папуги: у того німецька форма, у того – американська, у того – порвана українська, в когось – просто мамин светр. Як змогли волонтери, так і одягнули. Іноді, дуже рідко, проскакує нова українська форма.

Музикант зізнається, що волонтерити він втомився, що на дружину (нею є відома співачка Alyosha) і на маленьку донечку часу зовсім не вистачає. І кожного ра-

а і налагоджують власне виробництво одягу, амуніції, техніки. “Антитіла” також мають власні ідеї щодо вдосконалення форми.

– Ми вивчили багато зразків. Розуміємо, що потрібно налагодити виробництво форми, яку не видно в тепловізійному спектрі, вогнестійку. На руках є американські зразки. Але потрібні інвестиції, а їх немає. Також я думаю, що відмінно розбираються в бронжилетах та іншій захисній амуніції, тому що це

розповіли, що вони в людей “віджимають” автомобілі. Перевірили – правда. Тепер, коли вони телефонують, я навіть слухавку не беру.

“Збираєте гроші? Допомагаєте хунті? Краще б співали”

Жителі “Новоросії”, помітивши нашу волонтерську діяльність, давно шлють нам погрози на електронну пошту і в соцмережах. Пишуть, що будуть вішати, що погонять до Львова і ще багато різної маячні. Видно, не чекали такого опору від Укрів.

– Можу відповісти, що наш дух не зломити. Він – у жилах, в крові, в рідній землі. І ми ще покажемо, на що спроможні. Частіше чуємо від сепаратистів: “Збираєте гроші? Допомагаєте хунті? Краще б співали і не лізли туди, в чому нічого не розумієте”. Не діджетеся!

Тарас зазначає, що бажання захищати рідну землю йому

передалось у спадок, адже у родині – багато військовослужбовців.

– Мій прадід пройшов війну мінометником, був тяжко поранений у спину. Розказував, як жив у бою на Воронежській дузі лише тому, що товариші, попри те, що знепритомніли на полі з величезною рваною раною на всю спину, не кинули і дотягли по кукурудзяній стерні на ношах до фельдшерів. Казав, що біль був такий, що тільки-но приходив до тям, як стерня знову штурхала в спину і знову втрачав свідомість. З легень витягли шматок снаряда. Його брат – танкіст вернувся з фронту на милицях, відірвало ногу, також ледве вижив. Інший прадід – піхота, потрапив до румунів у концтабір, з поля бою. Бабця казала, що коли ті відступили і дідусь повернувся у Гідлисівку, до хати, то у дверях ледь трималась постать ніби дитини. Кістки і впали очі, тіло в корості. Вона посадила його у корито і почала відмивати, дала шматочок цукру, він голодно

питання мною було вивчене досконально. Під час минулої поїздки довелося віддати свій бронжилет. Так трапилось, що боець просив бронжилет, а у нас не було. Так що, я в бронюку додому поїду, а він без бронжилета на війні залишиться? Так уже разів зо три було. Раніше під час поїздки я взагалі не одягав бронжилета, та вороги почали поводити себе все нахабніше – і автівки волонтерів розстрілюють, і в полон беруть.

Бійці відчувають сором, що їм доводиться просити у волонтерів про допомогу. Соромно дорослим чоловікам.

– І у мене сором. Що їду і вже через добу буду спати вдома в теплі, а у них там стрілянина і холод.

Тарас розповідає, що чимало бійців при отриманні чогонебудь від волонтерів обіцяють після війни усе повернути.

– Ми дивимось, мовчимо і думаємо про себе, аби тільки вони повернулись. Хоча трапля-

зу, коли вони повертаються із зони АТО, думають, що цей раз останній. Та дзвінки від бійців продовжують надходити, тому доводиться знову і знову закривати борги і збирати далі... для закупок за безкінечними списками необхідного.

– На крайній тепловізор ми вже не змогли назбирати кошти через соціальні мережі. Розсилали повідомлення знайомим, колегам, друзям – усім, хто є у списку контактів. Спрацювало. Всім величезне дякую. Кожні фальшиві обіцянки миру – це втрати у волонтерів. Мінус спальник. Мінус тепловізор. Мінус приціл. Багато виробників амуніції віддають товар без грошей. Кажуть: “Якось потім розрахуєтесь”. Особливо бережно ми передаємо дитячі малюнки. Коли боець в окопі, під Градом, цей малюнок додає сил.

Обіцяють повернути, як закінчиться війна. А ми молимося, щоб вони вижили...

Багато волонтерських організацій не просто передають допомогу,

ються і неприємні ситуації. Привезли бійцям броніки, а під час наступної поїздки побачили, що вони на пластинах картоплю смажать. Якось допомагали одним розвідникам, а потім мені

смоктав, а вона плакала, плакала... Тому я молюсь, аби нашим дітям і внукам не випало стати учасниками театру війни.

Анастасія Олехнович.
“Крила України”.

НОВІ ПАРТНЕРИ

Іран займеться виробництвом українського транспортника замість Росії

Іран реалізує програму виробництва легкого транспортного літака Ir.An-140T з вантажопідйомністю 6 т, створеного на базі пасажирського літака Ан-140-100.

Дальність польоту іранського літака з вантажем 5 т складе 1860 км, паливна ефективність буде на 30% краще ніж у Ан-26. Літак зможе перевозити 36 десантників, або 50 солдатів, або 24 поранених. Розміри вантажного відсіку складуть: довжина – 10200 мм, ширина – 2270 мм, висота – 1890 мм.

Раніше свої плани про серійний випуск даного літака озвучувала Росія. Самарський авіацій-

ний завод "Авіакор" підписав угоду з українським держконцерном "Антонов" на передачу інтелектуальної власності на літаки Ан-140С і Ан-140Т. Це транспортні моделі пасажирського літака Ан-140-100, які "Авіакор" випускає для Міноборони. Але у зв'язку з російсько-українським конфліктом і складністю з поставками комплектуючих даний проект заморожений і, на думку багатьох експертів, не має майбутнього.

У самому Ірані з 2001 року на авіаційному заводі HESA (Ісфахан) серійно випускається літак IrAn-140, який є ліцензійною версією українського літака Ан-140. І саме на базі іранської версії Ан-140 і планується почати виробництво транспортної модифікації даного літака. Про це було оголошено на оборонній виставці в Тегерані в 2014 році, де була продемонстрована нова транспортна версія.

Новий український бронезилет витримує кулі 12,7 мм

В Україні винахідники із Запоріжжя розробляють титановий бронезилет, здатний утримати кулю калібру 12,7 мм. У конструкції нового бронезилета планується використовувати спеціальні титанові пластини, виготовлені із застосуванням сплавів і технологій, що застосовуються в авіаційній промисловості.

Сьогодні жоден інший бронезилет не відповідає новим вимогам щодо захисту від обважнених куль, куль із зміщеним сердечником, куль зі зміщеним центром ваги, які активно застосовуються в зоні проведення антитерористичної операції на сході України.

На даний момент конструктори приступили до випробувань першого покоління титанових пластин, здатних витримувати попадання кулі 7,62 з відстані в 20 метрів. Вага спорядженого бронезилета з подібними пластинами може становити близько 4 кг, що значно нижче наявних аналогів. При цьому залишається питання з приводу експлуатаційних характеристик титанових бронепластин.

АВТОПРОМ ДЛЯ ФРОНТУ

Корпорація "Богдан" продемонструвала новий бронев автомобіль

У Черкасах планують випускати до 50 таких машин на місяць

Черкаський автомобільний завод продемонстрував керівництву Національної гвардії України багатофункціональний легкий бронев автомобіль "Барс" з колісною формулою 4x4. Броньовик призначений для виконання тактичних завдань, патрулювання кордону, охорони блокпостів та проведення бойових операцій в місті.

За словами Владислава Сопита, директора черкаського автозаводу, в умовах падіння автомобільного ринку і зупинки заводу, а також враховуючи бойові дії на сході країни і вкрай низький рівень забезпеченості армії технікою, конструкторське бюро заводу в короткий термін розробило необхідний військовий бронев автомобіль.

Корпус авто зварений, виготовлений із сталевих броньованих листів, розташованих під кутом, що забезпечує круговий захист від куль калібром 5,45 мм, 7,62 мм; передбачена установка різних бойових модулів на даху бо-

йового відділення та ін.

У зоні АТО "Барс" може використовуватися для: транспортування особового складу, перевезення вантажів в умовах бойових дій, виконання тактичних завдань, охорони блокпостів, ведення бою в місті. Також може використовуватися як санітарний автомобіль. Пасажирами можуть бути 6-8 чоловік у повному обмундированні. Особливість конструкції броньованого авто дозволяє комфортну посадку і висадку екіпажу

через широкі бічні і задні двері. Також є додатковий люк на даху.

Під капотом броньованого автомобіля – сучасний турбодизель потужністю 160 к/с з витратою пального всього 15 л на 100 км, що дозволяє йому на одній заправці проїхати близько 600 кілометрів. Авто розвиває швидкість по пересіченій місцевості до 100 км/год.

"Потужності заводу сьогодні дозволяють нам виробляти до 50 автомобілів на місяць", – зазначив директор підприємства.

КОНТРАКТИ

Україна поставить Лаосу велику партію військових автомобілів КрАЗ-6322

Українська компанія "АвтоКрАЗ" поставить Лаоській Народно-Демократичній Республіці велику партію військових вантажних автомобілів КрАЗ-6322, про що повідомляє "Військовий паритет".

Компанія "АвтоКрАЗ" розпочала виконання контракту на поставку великої партії повнопривідних автомобілів Лаоській Народно-Демократичній Республіці. Автомобілі (6x6) КрАЗ-6322 будуть виготовлені в базовій конфігурації і оснащені двигуном стандарту Євро 0.

Ця модель обрана замовником для роботи в жорстких кліматичних умовах, в яких вантажний автомобіль КрАЗ-6322 показує відмінну прохідність, простоту в експлуатації, технічному обслуговуванні та ремонті, надійність і міцність.

За умовами контракту, авто-

мобілі будуть поставлені протягом 2015 року, перша партія – в першому кварталі 2015 року.

Щоб зменшити вартість транспортування, автомобілі будуть доставлені по морю в контейнерах у напіврозібраному вигляді. Для забезпечення складання компанія "АвтоКрАЗ" направить в Лаос групу фахівців. Слід зазначити, що "КрАЗи" не постачалися цій країні з 1989 року. Протягом 11 років, з 1978 по 1989 рр., автозавод "КрАЗ" поставив в Лаос 380 автомобілів. В основному, це були військові версії вантажних автомобілів КрАЗ-255В.

МОДЕРНІЗАЦІЯ

"Укроборонпром" удосконалить стрілецьку зброю

Фахівці одного з флагманів ДК "Укроборонпром" – Публічного акціонерного товариства "Завод "Маяк" – розробили новітні зразки компенсаторів та полум'ягасників для зброї, що перебуває на озброєнні української армії.

Роботи проводили, тісно консультуючись з нашими бійцями, задіяними в АТО. Розробки вже випробувані, тож завод отримав замовлення на першу дослідну партію.

Нові компенсатори призначені для зменшення сили відбою, тобто значно зменшують зміщення ствола автоматичної вогнепальної зброї. Полум'ягасники робили, аби довести спалах пострілу до мінімуму, бо це дозволить солдатам залишатись непоміченими та забезпечить роботу приладів нічного бачення без засвітки. Полум'ягасник сприяє поступовому розширенню порохових газів і направляє їх одним або декількома потоками. Крім того, він має ще й певний компенсуючий ефект. Також на підприємстві розробляють прилади безшумної стрільби – вони знижують гучність пострілу, а спалах з'являється лише при першому натисканні спускового гачка. Прилади продукують на весь перелік зброї.

АВІАБУДУВАННЯ

Ан-148: 10 років з дня першого польоту

10 років тому, 17 грудня, вперше піднявся в небо регіональний реактивний літак Ан-148-100. Він по праву отримав статус повітряного судна нового покоління, оскільки втілює в собі передові авіаційні технології.

На пострадянському просторі програма Ан-148 стала першим масштабним ринково орієнтованим проектом. З самого початку його реалізації "Антонов" працював у тісному контакті із замовниками, слідуючи їхнім вимогам до літака такого класу. В результаті сьогодні на ринку представлено ціле сімейство літаків різного призначення. Вони перевозять від 68 до 89 осіб, з високим комфортом доставляють VIP-пасажирів, забезпечують транспортування хворих і поранених в умовах надзвичайних ситуацій. При цьому, літаки сімейства однаково успішно працюють і в холод, і в спеку, виконують польоти в простих і складних метеоумовах, базуються як на аеродромах з високою якістю покриття злітно-посадкових смуг, так і на ґрунтових ЗПС. Ан-148 сертифікований і для базування на аеродромах, розташованих на висоті до 4100 м над рівнем моря. В даний час 25 літаків сімейства виконують завдання восьми

авіаперевізників трьох країн світу. Вони доставили близько трьох мільйонів пасажирів, виконали понад 63 тисячі польотів з внутрішніх та міжнародних авіамаршрутів. У ході експлуатації Ан-148 досягли рекордних показників місячного нальоту в 400 годин і добового – 18 годин.

Зараз виробництво літаків Ан-148 здійснюється в умовах широкій міжнародної кооперації, в якій задіяні понад 200 компаній з 15 країн світу, включаючи Велику Британію, Німеччину, Італію, Канаду, Францію, США. Запуск виробництва Ан-148 і його агрегатів на заводі "Антонов" став одним із ключових факторів, які дозволили вивести авіазавод з кризи.

З метою супроводу нових літаків в експлуатації на "Антонов" цілодобово працює Інформаційний центр підтримки замовника, який здійснює інженерно-технічну підтримку в режимі: 24 години, 7 днів на тиждень, 365 днів на рік. Також працює навчальний центр

для підготовки льотного та технічного персоналу із застосуванням комплексного тренажера, що дозволяє імітувати всі ситуації, які відбуваються в польоті.

Сьогодні "Антонов" продовжує інтенсивно розвивати програму Ан-148. Повітряні траси освоїв і Ан-158, призначений для перевезення до 99 пасажирів. П'ять таких літаків експлуатуються кубинської авіакомпанією "Cubana de Aviacion". За бажанням замовника, "Антонов" розробляє нові літаки сімейства, включаючи транспортні варіанти і літаки спеціального призначення, зокрема й для виконання завдань морського патрулювання.

Таким чином, реалізація програми Ан-148 робить значний внесок у подальший розвиток України, забезпечуючи нашій державі розвиток економіки, підвищення технічного та технологічного рівня, виховання творчої молоді, статус надійного партнера на міжнародній арені.

На київському заводі Антонов створили броневий автомобіль для бійців АТО

Броневий автомобіль створений на базі автомобіля Ford, який модернізували.

Днями співробітники заводу представили броневий автомобіль, який передали 11-му батальйону територіальної оборони Київської області "Київська Русь".

Броневий автомобіль було створено на базі автомобіля Ford, який модернізували. Так, з'явив-

ся новий посилений корпус, встановлені броньовані плити, які попередньо пройшли випробування на вогневому полігоні, спеціальне скло, а також виготовлені чохла і тент, проведено маскування фарбування автомобіля "під камуфляж".

НОВИНИ ОПК

"Укроборонпром" повністю реанімував роботу ДП КБ "Артилерійське озброєння"

Працівникам Державного підприємства "Конструкторське бюро "Артилерійське озброєння", що входить до складу ДК "Укроборонпром", повністю виплатили заборгованість із заробітної платні за останні 8 місяців. Також виплачені податкові борги на загальну суму 3,5 мільйона гривень. Поточну заробітну плату працівники отримують вчасно.

Виробничі потужності підприємства переведені у двозмінний режим з шестиденним робочим тижнем. За останні два місяці на підприємстві виробили та передали понад 100 одиниць військової техніки.

ДП КБ "Артилерійське озброєння" спеціалізується на виконанні дослідницьких, проектно-конструкторських та технологічних роботах, спрямованих на створення сучасних зразків артилерійського та стрілецького озброєння. Також на підприємстві виробляють зброю та боеприпаси.

ПОВЕРНУЛИСЬ З ВІЙНИ

Коли матері встають на коліна

Понад триста бійців – аеромобілістів частини, яка дислокується у Львові, повернулись з війни. Перебуваючи на найскладніших ділянках в Луганській області, наші мужні воїни не рахували обстрілів та ворожих куль, які прилітали до них з російського боку. Вони не злякались путінських наймитів та донбаських маргіналів. З честю та гідністю українські білокрилі лицарі виконали всі поставлені перед ними завдання. Не віддали ворогу ні клаптика нашої землі.

Дома новітніх героїв України чекало чимало людей. Зустріти мужніх десантників прийшло близько двох тисяч родичів, близьких та знайомих, а також простих львів'ян. Вони принесли з собою квіти та власноруч намальовані плакати. Автобуси з прибулими захисниками Батьківщини зустрічали оплесками та вигуками "Герої"! Хлопців вже з дверей зустрічали обіймами і цілунками. Однак навіть така чуйна і тепла зустріч не завадила воїнам швидко вишикуватись на плацу частини, після короткого привітання та подяки від командування хлопці та всі присутні схилили голову в пам'ять за загиблими в цій війні побратими. Хтось з батьків почав співати Гімн України, який підхопили всі присутні. Адже за нашим українським національним переконанням, Герої – не вмирають!

Відразу після зустрічі всім прибулим було видано відпускні посвідчення, і хлопці разом зі своїми близькими відправились по рідних домівках. І я точно знаю, що чимало матерів після того, як завершаться радісні вечери, а гості розійдуться по домівках, запалять свічку і стануть тихо на коліна, щоб помолитись і подякувати Богу за те, що повернув їх дітей додому.

Тарас Грень. Фото автора.

Бійцівський характер захисника Маріуполя

Понад три місяці на варті морських рубежів країни стоїть військовослужбовець протитанкового артилерійського підрозділу 55-ї окремої артилерійської бригади солдат Максим Бойцов. Долати будь-які труднощі та залишатися на висоті військового професіоналізму захиснику Маріуполя допомагає його спортивний гарт.

Двадцятивосьмирічний військовослужбовець Збройних Сил родом із Запоріжжя. З дошкільного віку він серйозно займається таким олімпійським видом спорту, як тхеквондо. Поступово заняття спортом стали для нього способом життя, а тренажерна зала – рідною домівкою.

За плечима Максима – навчання у спортивній школі-інтернаті, тисячі годин виснажливих тренувань, участь у сотнях спортивних змаганнях тощо.

До заслуг чоловіка в плані занять бойовим мистецтвом можна віднести те, що він є 8-кратним чемпіоном України і п'ять разів

представляв інтереси держави на чемпіонатах світу. Ось уже 10 років Максим перебуває у складі національної олімпійської збірної і, якби не початок бойових дій на сході України, то восени він претендував би на титул чемпіона світу з тхеквондо.

Проте він не зміг спокійно ходити до спортивної зали, коли кращі з кращих патріотів гинули на Донбасі. Тож поклав Максим

своє кімоно до шафи і влітку цього року добровільно прибув до одного із запорізьких райвійськкоматів.

– Я нащадок славного роду запорізьких козаків. Прадіди та діди зі зброєю захищали свою землю від ворога, і боягузів серед них не було. Нещодавно прийшов і мій час довести, що я – справжній чоловік. Завдяки відмінному здоров'ю, я за один день пройшов медичну комісію, склав психологічні тести і отримав направлення до артилерійського

з'єднання. Мої рідні та дівчина не одразу, але таки схвалили це тверде рішення. Так я опинився в армії, – пояснив військовослужбовець.

З бійцівським темпераментом молодий воїн занурився у вивчення військової справи на посаді номера бойового розрахунку протитанкової гармати типу МТ-12 "Рапіра", яку його товариші охрестили "Машка". Після відповідного курсу спеціальної підготовки на загальновійськовому полігоні неподалік Миколаєва, солдат Мак-

сим Бойцов у складі підрозділу направився на південь Донеччини. Сьогодні одним із головних завдань артилеристів 55-ї окремої артилерійської бригади є захист Маріуполя та його околиць з південного напрямку.

За словами Максима, за час перебування в зоні АТО він із іншими мобілізованими вояками вивчили кожну морську милю української території і переміряли усі кілометри узбережжя. Тому ворог не пройде там, де перебуватимуть на бойових позиціях захисники Маріуполя.

Без перебільшення, солдат Максим Бойцов є гордістю вітчизняного спорту та патріотом з великої літери, на якого рівняються молоді покоління української нації. Чоловік твердо вірить, що незабаром він знову одягне кімоно, а замість нього повісить до шафи свій військовий однострій. Відбудеться це одразу ж після параду Перемоги наших військ у Севастополі. Останнє є абсолютно реальним, коли за справу беруться справжні чоловіки із Україною у серці.

Дмитро Горбунов.
Фото автора.

ЗБРОЯ ВОРОГА

Беспилотные летательные аппараты ВС РФ

Комплекс с беспилотным летательным аппаратом "Гранат-3"

Входит как составляющие в комплекс "Наводчик-2". Комплекс с беспилотным летательным аппаратом "Гранат-3" предназначен для мониторинга подстилающей поверхности различных объектов, магистралей, живой силы, техники в масштабе времени, близком к реальному, и радиомониторинга сетей сотовой связи.

В состав комплекса входят:

- Беспилотные летательные аппараты (БЛА) – 2 шт.
- Комплект сменных модулей полезной нагрузки – 2 комплекта
- Наземная станция управления (НСУ) – 1 комплект
- Транспортный рюкзак – 1 шт.
- Комплект ЗИП-О для БЛА (уложен в контейнер с БЛА) – 1 комплект
- Комплект ЗИП-О для комплекса – 1 шт.

Характеристики:

- Радиус применения (при условии прямой видимости) – до 25 км
- Максимальная масса полезной нагрузки – 1 кг
- Размах крыла – 2 м
- Тип двигателя – ДВС
- Взлетный вес БЛА – 7 кг
- Скорость полета – 60-120 км/ч
- Максимальная продолжительность полета – 2 часа
- Рабочий диапазон температур – от -30 до +40 С°
- Диапазон высот полета над подстилающей поверхностью – от 60 до 2000 м
- Максимальная высота полета над уровнем моря – 4000 м
- Взлет / посадка – с катапульты / на парашюте.

Комплекс с беспилотным летательным аппаратом "Гранат-2"

Комплекс с БЛА "Гранат-2" разработан ООО "Ижмаш" – Беспилотные системы". Ему предшествовала работа по БЛА "Груша". В 2010 году ООО "Ижмаш" – Беспилотные системы" досрочно были завершены опытно-конструкторские работы по теме "Наводчик-2". Комплекс этих работ проводился в рамках технического задания заказчика, и в результате была создана целая линейка из 4 новых типов летательных аппаратов семейства "Гранат", отличающихся составом полезных нагрузок и радиусом боевого примене-

ния – 10, 15, 25 и 100 километров. Подкомплексы "Гранат" входят как составляющие в комплекс "Наводчик-2". Их – четыре, отличаются они по типам используемых БЛА, соответственно также по радиусу боевого применения и ряду тактико-технических характеристик.

Это носимый комплекс дистанционного наблюдения и ретрансляции, предназначенный для ведения воздушной разведки с помощью фото-, видео- и тепловизионной аппаратуры в любое время суток на дальности до 15 километров. Комплекс с БЛА "Гранат-2" предназначен для мониторинга подстилающей поверхности, различных объектов магистралей, живой силы, техники в масштабе времени, близком к реальному.

Состав комплекса:

- Беспилотный летательный аппарат (БЛА) – 2 шт.
- Наземная станция управления (НСУ) – 1 комплект
- Транспортный рюкзак – 1 шт.
- Комплект сменных модулей полезной нагрузки – 1 шт.
- Комплект ЗИП-О для БЛА (уложен в контейнер с БЛА) – 1 шт.
- Комплект ЗИП-О для комплекса – 1 шт.

Характеристики:

- Радиус применения (при условии прямой видимости) – до 15 км
- Максимальная продолжительность полета – 60 мин
- Взлетный вес БЛА – 3,5 кг
- Размах крыла – 2 м
- Тип полезной нагрузки – ТВ/ИК/фото
- Тип двигателя – электрический
- Скорость полета – 65-120 км/ч
- Время разворачивания – не более 5 мин
- Диапазон высот полета над подстилающей поверхностью – от 100 до 600 м
- Максимальная высота полета над уровнем моря – 3500 м
- Рабочий диапазон температур – от -30 до +40 С°
- Взлет / посадка – с рук / на парашюте
- Боевой расчёт комплекса – 2 человека.

Комплекс с беспилотным летательным аппаратом "Гранат-1"

"Гранат-1", как подкомплекс, входит как составляющая в комплекс "Наводчик-2". Комплекс с беспилотными летательными аппаратами "Гранат-1" предназначен для мониторинга

подстилающей поверхности, различных объектов, магистралей, живой силы, техники в масштабе времени, близком к реальному. Первые образцы БЛА поступили в соединение в конце 2013 года. В начале июля 2014 года расчеты самоходных артиллерийских установок "Мста-С" на Тозком полигоне (Оренбургская область) поразили замаскированные командные пункты условного противника, используя координаты, полученные от беспилотной авиации. Расчеты беспилотных летательных аппаратов "Гранат-1", находившихся на высотах от 800 до 1500 м, по цифровому каналу связи передавали на командный пункт точные координаты целей.

Состав комплекса:

- Беспилотный летательный аппарат (БЛА) – 2 шт.
- Наземная станция управления (НСУ) – 1 комплект
- Транспортный рюкзак – 1 шт.
- Комплект сменных модулей полезной нагрузки (ТВ/фото) – 1 комплект
- Катапульты – 1 шт.
- Комплект ЗИП-О для БЛА (уложен в контейнер с БЛА) – 1 шт.
- Комплект ЗИП-О для комплекса – 1 шт.

Характеристики:

- Радиус применения: – для видеоаппаратуры (при условии прямой видимости) – 10 км, – для фотоаппаратуры – 15 км
- Максимальная продолжительность полета – 75 мин
- Взлетный вес БЛА – 2,4 кг
- Размах крыла – 82 см
- Тип полезной нагрузки – ТВ/фото;
- Тип двигателя – электрический;
- Скорость полета относительно воздушного потока – не менее 60 км/ч

- Время разворачивания – не более 5 мин
- Диапазон высот полета над подстилающей поверхностью – от 40 до 1500 м
- Максимальная высота полета над уровнем моря – 3500 м
- Рабочий диапазон температур – от -30 до +40 С°;
- Взлет / посадка – с эластичной катапульты / на парашюте
- Расчет – 2 чел.

Допомогли постраждалим від війни

У Великій Новосілці на Донеччині офіцери групи цивільно-військового співробітництва роздали гуманітарну допомогу вимушеним переселенцям. В цьому селищі зараз живе більше трьохсот родин, які залишили свої домівки через бойові дії на Донбасі. Більшість з них втекли сюди від війни до родичів. Але є й сім'ї, яким все доводиться починати на новому місці з нуля.

Начальник відділу ведення державного реєстру виборців Великоновосілківської районної державної адміністрації Альона Левтерова має списки всіх переселенців. Найменш забезпеченим вона запропонувала скласти списки речей, яких вони потребують найбільше. З'ясувалося, що біженцям бракує гігієнічних засобів та дитячого харчування. З цим списком ознайомилися й офіцери цивільно-військового співробітництва.

– Раптово опинитися у незнайомому місці без роботи, житла і засобів для існування – це дуже важко, – каже офіцер групи цивільно-військового співробітництва Збройних Сил України підполковник Лариса Буніна, – тож наш офіцерський колектив вирішив також допомогти людям, які потрапили в біду через цю неоголошену війну. Речі для переселенців збирали й

купляли наші родини. Також до цієї справи долучилися волонтери.

Військовим вдалося укомплектувати понад тридцять пакунків для цих родин. Туди увійшли памперси, іграшки, продукти харчування та солодоці для дітей. Офіцери власноруч доставили допомогу в будинки переселенців. Також поспілкувались з людьми та з'ясували їхні нагальні проблеми.

– На цьому ми не зупинимося, продовжуватимемо шукати донорів для забезпечення нагальних проблем біженців, – каже офіцер групи старший лейтенант Антоніна Казмірук, – тож ближчим часом ми знову привеземо тим, хто втік від пекла війни, потрібні речі.

Владислав Назаркевич.
"Крила України".
Фото автора.

ВСЕ ДЛЯ ФРОНТУ

Животворні краплини небайдужості, що творять океан волонтерського руху

Допомога українським військовикам з боку тисяч громадян та сотень волонтерів набирає обертів та динаміки. Наразі статистика цього процесу оперує вже навіть не сотнями тисяч, а мільйонами гривень благодійних внесків, матеріальних засобів, одиниць техніки та озброєння, тоннами продуктів харчування, що йдуть з усіх куточків України на передові рубежі захисту суверенітету та незалежності нашої держави для потреб військовослужбовців.

– Ми щиро вдячні усім небайдужим за підтримку та віру в нас, – зазначив командир одного із підрозділів десантної бригади майор Олексій С. – Без допомоги волонтерів значна частка наших проблем, у тому числі і побутових, була б вирішена у значно триваліші строки. А це аж ніяк не сприяло б ні якості оснащення особового складу, ні безперебійності частини. Адаже навіть така річ, як звичайна "буржуйка" в бойових умовах зимового періоду, є важливою складовою забезпечення нормальної життєдіяльності наших захисників, не кажучи вже про бронезилети, теплу білизну тощо. Тому небезпідставно кожного волонтера ми вважаємо своїм бойовим побратимом, і таких вже налічується більше сотні.

До цього числа цими днями додалися ще багато нових друзів зі столиці нашої Батьківщини міста Києва. Напередодні Різдвяних свят група волонтерів на чолі з Юрієм Роздобудьком завітала до військовослужбовців 95-ї аеромобільної бригади. Новорічними подарунками від волонтерів стали військові бронезилети, буржуйки, зимовий одяг та спорядження на загальну суму

більше п'ятдесяти тисяч гривень.

– Подарунки збирали, як то кажуть, "усім миром", – з посмішкою зауважує Юрій, до речі, капітан запасу. – Хоча, відверто кажучи, не кожен з тих, до кого ми звернулись по допомогу, відгукнувся на цей шляхетний вчинок, мотивуючи відмову різними причинами. Але нехай їхня совість буде їм суддею. Але це аж ніяк не вплинуло на загальний результат наших намагань, і менше ніж за тиждень ми знайшли необхідні кошти та можливості, щоб доправити вантаж до місця призна-

чення. Позаду – організаційні клопоти, виснажлива дорога та побутові незручності. І після цього так приємно відчувати душевне тепло та вдячність тих, хто зохвилювали ризикує своїм життям заради усіх нас, заради миру і стабільності в державі. Нехай це буде наш маленький, але від щирого серця теж внесок у Перемогу. Тому і відчуття єдності армії і народу у такі хвилини відчуваєш якнайгостріше. Як і відчуття нашої правоти і непереможності.

Володимир Лазарєв. м. Полтава.
Фото автора.

ПАМ'ЯТЬ

У Вінниці відкрили Алею слави героям АТО

За участю військовослужбовців-учасників АТО, представників різних гілок влади, громадських організацій, волонтерів на території Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону було відкрито Алею слави героям АТО.

До складу комплексу входять пам'ятний знак на честь Героїв АТО, викладено плиткою 300 метрів доріжки, встановлено 12 лавок, висаджені деревця. Навесні комплекс прикрасять зеленими насадженнями та створять клумби, оформлять ландшафтну гірку з рослин та каміння.

– У військовому лікувальному закладі пройшло лікування та реабілітацію вже близько 2 тисяч військовослужбовців-учасників АТО. Самі військовики запропонували нам побудувати Алею, аби на багато років залишалася па-

м'ять про події, які зараз відбуваються в Україні. Завдяки фінансовій підтримці, можливостям громади Вінниччини вдалося побудувати комплекс, – розповідає начальник ВМКЦ ЦР полковник м/с Сергій Петрук.

– Алея повинна нагадувати нам всім як про тих, хто, на жаль, вже ніколи не повернеться у свою рідну домівку, а таких на Вінниччині майже 60 військовиків, так і про тих, хто проливав свою кров за Батьківщину, – зазначив заступник міського голови Андрій Рева.

Руслан Лінник.

АДАПТАЦІЯ

"Тепер ми без остраху дивимось у майбутнє"

У Вінниці відбулась урочиста церемонія вручення свідоцтв державного зразка, відповідних сертифікатів Міністерства соціальної політики України та ОБСЄ військовослужбовцям, які пройшли перенавчання у Міжрегіональному центрі соціальної адаптації звільнених військовослужбовців та курсової підготовки цивільного населення.

Перенавчання здійснювалося в рамках проекту "Допомога в соціальній адаптації звільнених військовослужбовців Збройних Сил України". Партнерами в реалізації зазначеного проекту виступили Міністерство оборони України, Міністерство соціальної політики України, ОБСЄ та Міжнародний благодійний фонд "ЄвроАзія".

Навчались як колишні, так і діючі військовослужбовці за спеціальністю "Менеджер підприємств (адміністратор)". Цього року до складу навчальних груп було включено і членів сімей військовослужбовців. Загалом, впродовж 3-х місяців перепідготовки, після навчання за 350-годинною про-

грамою, слухачі отримали знання та практичні навички, які значно підвищать їх конкурентоспроможність на сучасному ринку праці.

– Ці курси були дійсно цікавими та результативними, – розповідає одна з "випускниць" Валентина Гудзішевська. – Тепер, завдяки досвідченим викладачам та сучасній навчально-методичній базі, які забезпечили отримання нами не тільки ґрунтовних знань, а й практичних навичок, ми без остраху дивимось у майбутнє.

Як зазначили у Міжрегіональному центрі соціальної адаптації звільнених військовослужбовців та курсової підготовки цивільного населення, виникали деякі про-

блеми з набором слухачів у групи у зв'язку з продовженням Антитерористичної операції. Окрім цього, кілька військовослужбовців змушені були перервати навчання та відіти на схід нашої країни для виконання поставлених завдань. Але по поверненню вони все ж матимуть змогу закінчити навчання та отримати свідоцтво.

Варто додати, що аналогічні випуски ще шести груп слухачів пройшли також у містах Одеса, Умань, Біла Церква, Чорноморськ, Нерубайськ та гарнізоні Гавришівка.

Владислав Дем'яненко.
"Крила України".
Фото автора.

РОЗРОБКИ

Lockheed Martin готує заміну SR-71

Одне із відділень компанії "Lockheed Martin" отримало завдання на розробку і виробництво розвідувального гіперзвукового безпілотного літального апарата SR-72. Про це повідомляє інформаційне агентство Reuters. SR-72 має замінити легендарний літак часів холодної війни – SR-71 Blackbird.

Попередні технічні характеристики нового літака-розвідника поки не відомі. Втім, як повідомляє агентство, літак набуде найкращих якостей попередника та перевершить його досягнення щодо швидкості польоту. Також передбачається, що новий розвідувальний літак зможе при необхідності виконувати й інші завдання, аж до нане-

сення ракетного удару по наземних цілях як звичайний ударний БПЛА.

Про те, на якій стадії перебуває розробка, також достеменно не відомо. Однак, за непідтвердженою інформацією, випробувальний відділ компанії Lockheed Martin вже отримав перший прототип SR-72 для проведення циклу стендових випробувань.

НА ОЗБРОЄННЯ

Німеччина отримала Leopard 2A7

Німецька компанія Krauss-Maffei Wegmann передала Міністерству оборони Німеччини перший основний бойовий танк Leopard версії 2A7. Загалом Збройні сили Німеччини повинні отримати 20 Leopard 2A7, які вже найближчим часом передадуть замовнику.

Новий танк є модернізованою версією Leopard 2A6NL. У 2013 році Міністерство оборони Канади передало сухопутним військам Німеччини 20 основних бойових танків Leopard 2A6NL як компенсацію за використання 2A6M зі складу німецьких збройних сил в Афганістані. Модернізація машин до версії 2A7 проводилася з урахуванням досвіду, отриманого в Афганістані. Після передачі усіх 20-ти машин Міноборони Німеччини має намір розглянути питання про модернізацію до цієї версії всіх наявних танків 2A6.

У новій версії основного бойового танка використовується та сама гладкоствольна гармата Rheinmetall калібру 120 міліметрів. Щоправда, після модернізації гармата буде здатна вести вогонь не лише штатними снарядами DM63 APFSDS-T, а й новими програмованими фугасними DM12. Ними, до речі, за необхідності можна знищити ворожий вертоліт.

Leopard 2A7 також отримав покращене бронювання корпусу і днища, що дозволяє захистити

машину від впливу вибуху мін і саморобних вибухових пристроїв. Танк також отримав допоміжну силову установку, завдяки якій енергозабезпечення всіх бортових систем зберігається при вимкненій основній силовій установці. Новинка також обладнана цифровою системою управління вогнем та системою кондиціонування повітря.

Місце командира машини обладнане стабілізованим гіроско-

пом, панорамним видошукачем із тепловізором третього покоління, лазерним далекоміром і камерою з ПЗЗ-матрицею. Аналогічним видошукачем обладнано і місце стрільця. У модернізованій версії Leopard 2A7 також передбачена установка дистанційно-керованого бойового модуля FLW 200 з кулеметом калібру 12,7 міліметра. Втім, в серійній версії німецькі військові від нього відмовилися з міркувань економії.

РЕМОНТ

Італія й Туреччина обслуговуватимуть F-35 у Європі

Пентагон обрав Італію та Туреччину як основні країни, де проводитиметься процес ремонту та обслуговування винищувачів F-35 у Європі.

Італійське підприємство працюватиме над елементами планера літака, в той час як у Туреччині обслуговуватимуть силові установки. Про це повідомляє офіційний веб-сайт компанії Lockheed Martin.

Робота над створенням відповідних виробничих потужностей вже розпочалася. Повністю побудувати авіаремонтні підприємства планують до 2018 року. Варто зазначити, що обидві країни здійснюватимуть не лише обслуговування, а й поточні та капітальні ремонти.

ГРА НА НЕРВАХ

Авіаактивність зростає

Минулий тиждень став найактивнішим щодо кількості вильотів льотчиків НАТО на перехоплення.

Принаймні 21 раз вилітали літаки Альянсу для впізання та супроводу російських військових літаків поблизу кордонів Латвії, Литви та Естонії. Про це повідомляють литовські ЗМІ із посиланням на міноборони Литви.

Наголошується, що всі помічені російські військові літаки здійснювали переміщення між континентальною частиною Росії і Калінінградською областю над нейтральними водами в Балтійському морі. Загалом за тиждень було зафіксовано й розпізнано майже 80 літаків. Серед них Су-27, Су-24, Су-34, МіГ-31, а також транспортні літаки та літаки розвідки.

Сторінку підготував Сергій Клименко.

ТРЕНДЕНЦІ

"Гріпени" перебуватимуть на озброєнні Чехії до 2027 року

Чехія та шведська компанія Saab підписали контракт на суму 576 млн шведських крон (76 млн дол США) щодо технічної підтримки і модернізації чотирнадцяти винищувачів Gripen ВПС Чехії. Про це повідомляє flightglobal.com. Відповідно до угоди у Saab проведуть модернізацію бортового обладнання та програмного забезпечення за чеськими вимогами.

Темп модернізації складе один літак на рік.

ВПС Чехії мають на озброєнні 12 винищувачів Gripen у версіях C і D (одномісний і двомісний варіанти), які орендується Чехією відповідно до контракту, підписаного у 2005 році. Передбачається, що після модернізації вони перебуватимуть у строю, щонайменше, до 2027 року.

БІЗНЕСОВІ ТРАДИЦІ

Російська літакобудівна компанія "РЛК МіГ" чинить перешкоди в програмі продовження терміну служби винищувачів МіГ-29 ВПС Індії. Як виробник оригінального устаткування ця компанія зволікає із постачанням бортових навігаційних систем для винищувачів цього типу.

ВПС Індії нещодавно уклали угоду з індійською компанією Taneja Aerospace Limited на модернізацію цих літаків для продовження терміну експлуатації ще на 40 років. При цьому "РЛК МіГ" зобов'язалася поставляти найбільш складні компоненти обладнання, але зриває графік поставок. Через це відремонтовані винищувачі не можуть піднятися в небо.

"Палки в колеса" від російських постачальників

Індійські фахівці підкреслюють, що така поведінка характерна для російських виробників, які затримують або зривають поста-

вки запчастин для модернізації життєво важливих систем військової техніки. Зараз проблеми з російськими постачальниками

вже вийшли на етап обговорення на найвищому рівні. І вочевидь, обговорювалися під час візиту до Індії російського керманіча.

КОАЛІЦІ

Польща та Балтія координують зусилля

Міністри оборони країн Балтії та Польщі домовилися про координацію зусиль щодо стримування дій Росії в регіоні. Про це повідомило міністерство оборони Литви за підсумками зустрічі, що відбулася в Латвії.

Глава військового відомства Литви Юозас Олексас зазначив, що Польща і країни Балтії мають справу із загальною загрозою. "Давайте працювати спільно, аби Росія розуміла, що її спроби перевірити на міцність принципи колективної оборони НАТО можуть спричинити серйозні наслідки", – зазначив він. Як повідомляє видання Делфі, на зустрічі також йшлося про узгодження планів дій країн Балтії на випадок можливої військової агресії.

MADE IN CHINA

Китайські космічні перспективи

В Китаї розробляється нова ракета-носій “Чанчжен-6”, оснащена потужним киснево-газовим рідинним двигуном. Перший її старт намічено на 2015 рік. Про це повідомив член Інженерної академії Китаю, голова Науково-технічного комітету 6-го дослідного інституту Китайського об'єднання космічних технологій Чжан Гуйтянь, під час заходу з нагоди 200-го запуску ракети-носія серії “Чанчжен”.

Він зазначив, що в найближчі 2 роки очікуються перші запуски трьох нових типів ракети-носія “Чанчжен”, усі вони будуть оснащені новими двигунами, розробленими даним інститутом.

За словами Чжан Гуйтяня, нові двигуни дозволять ракетами даної серії виводити на навколосезонну орбіту до 25 тонн корисного вантажу замість нинішніх 9 тонн, на геосинхронну орбіту – 14 тонн (нині – 5,5 тонни). Також вони будуть здатні запустити постійну пілотовану космічну станцію, великий космічний телескоп, надважкий супутник та місячний зонд, що повертається, повідомляє агентство Синьхуа.

Крім того, Китай розробляє ракету, яка буде використовуватися для першого пілотованого польоту на Місяць. Перший запуск Long

March-9 відбудеться близько 2028, як повідомляє China Daily, також посилюються на експертів, які кажуть, що розробка ракети знаходиться на дослідницькій стадії.

У газеті також сказано, що ракета зможе доставляти на орбіту корисне навантаження масою 130 тонн, що еквівалентно характеристикам ракети Space Launch System (NASA), перший запуск якої запланований на 2018, щоправда, з корисним навантаженням у 70 тонн.

– Наші нинішні ракети-носії, включаючи Long March-5, запуск якої заплановано на найближчу перспективу, зможуть задовольнити потреби держави, пов'язані з космічною активністю на найбли-

жчі 10 років. Але для довгострокових національних космічних програм їх можливостей буде недостатньо, – розповів Лі Тонгю – керівник відділу розробки аерокосмічних об'єктів Китайської академії космічних технологій.

Лі також розповів, що при збільшенні тязі діаметр і висота Long March-9 будуть значно перевершувати аналогічні параметри Long March-5.

– Нам необхідно розробити абсолютно новий двигун, щоб бути

впевненими в наявності достатньої тяги, – зазначив він.

Лі Джінхонг, що займає посаду проєктувальника в академії, сказав, що ракета буде використовуватися не тільки для місії до єдиного природного супутника Землі, але й для інших проєктів з дослідження глибокого космосу.

Він також додав, що діаметр Long March-9 “складе від восьми до десяти метрів”, а його маса досягатиме принаймні 3000 метричних тонн.

У США

Запущено геофізичну ракету...

11 грудня 2014 р. о 19:11 UTC з ракетного полігону Уайт-Сендс, шт. Нью-Мексико, США, фахівцями NASA виконаний пуск геофізичної ракети Black Brant-IX (польотне завдання NASA 36.295US). Основним завданням польоту було проведення спостережень Сонця в рентгєнівському діапазоні. Максимальна висота підйому ракети склала 338 км.

... І розвідувальний супутник

Розвідувальний американський супутник був запущений з центрального узбережжя Каліфорнії після затримок, пов'язаних з сильною бурєю.

Ракета Atlas V стартувала з бази ВПС у Ванденберзі о 19:19 вечора у п'ятницю, 12 грудня, з метою виведення на орбіту секретного супутника Національного розвідувального управління.

Запуск, спланований на четвер, був відкладений через буревій, який приніс до Каліфорнії дощі, важкі хмари і поривчастий вітер. До вечора п'ятниці буря залишила район запуску, що дозволило виконати місію.

З міркувань національної безпеки подробиці про місію супутника не розголошуються.

РОЗРОБКИ

Запустять удосконалену модифікацію ракети Antares

Приватний підрядник НАСА компанія Orbital має намір здійснити запуск поліпшеної модифікації ракети Antares в першому кварталі 2016 року. Про це йдеться в заяві компанії.

“Компанія підтвердила свою здатність прискорити впровадження нової основної рухової системи для ракети Antares і планує три додаткових запуски (в рамках місії з доставки вантажів на МКС) у першому, другому і четвертому кварталі 2016 з використанням покращеного апарата”, – зазначають фахівці компанії Orbital.

Складання і тестування оновленої ракети може початися вже в середині 2015 року. Компанія поки не наводить деталей про те, яка модель двигунів передбачена для нової модифікації ракети Antares. Раніше керівництво Orbital заявляло, що може відмо-

витися від використання ракетних двигунів AJ-26 до того моменту, поки не буде доведено їхню безпеку. Оснащений новим двигуном Antares дозволить виводити на орбіту важчі апарати, у зв'язку з чим кожен рейс Cygnus буде доставляти на МКС на 20% більше вантажів, к відзначають в компанії.

До того часу, як Orbital зможе використовувати власну поліпшену ракету, запуск вантажівки Cygnus буде здійснюватися за допомогою ракети Atlas V, розробленої United Launch Alliance. “Orbital уклала контракт з ULA на запуск Cygnus ракетою-носієм Atlas V з космодрому на мисі Ка-

наверал у четвертому кварталі 2015 року та можливість при необхідності другого запуску в 2016 році”, – свідчить заява.

Використання більш потужної ракети дозволить збільшити вантажопідйомність Cygnus на 35%, що в кінцевому результаті “дозволить Orbital завершити решту вантажів на МКС за чотири запуски замість запланованих п'яти”. У компанії наголошують, що зміни не потягнуть за собою додаткових фінансових витрат для НАСА і дозволять до кінця 2016 року виконати всі передбачені 1,9-мільярдним контрактом зобов'язання компанії-розробника перед агентством.

ДОСЛІДЖЕННЯ КОСМОСУ

ЄКА: модуль “Філа” спростовує теорію появи води на Землі

Теорія про те, що вода на Землі з'явилася в результаті падіння комет, не підтвердилася. Про це заявила представник Європейського космічного агентства (ЄКА) Кетрін Альтвегг.

В результаті досліджень пари води з комети Чурюмова-Герасименко з'ясувалося, що вода на кометі і на Землі має різний склад. Вчені повідомили, що частка важкого водню, або дейтерію, у складі пари води на кометі значно перевищує його частку у воді на Землі. “Це, ймовірно, виключає той факт, що во-

да на Землі з'явилася в результаті падіння комет”, – наводить видання New York Times заяву співробітниці Бернського університету в Швейцарії Кетрін Альтвегг, яка займається дослідженням даних, отриманих за допомогою “Розетти”.

“Ми можемо зробити висновок, що більш імовірно те, що воду принесли астероїди, а не комети”, – цитує Альтвегг агентство Франс Прес. Проте питання про походження води на Землі все ще залишається відкритим.

Ракета “Протон-М” підтримала падіння російського рубля... власним падінням

Ракетоносій “Протон-М”, який повинен був доставити на орбіту космічний апарат зв'язку “Експрес-АМ4Р”, впав на землю під час запуску.

– 16 грудня о 1:42 з космодрому Байконур стартував ракетоносій “Протон-М” з розгінним блоком “Бриз-М” і космічним апаратом зв'язку “Експрес-АМ4Р”. Під час виведення, на етапі роботи третього ступеня ракетоносія, виникла нештатна ситуація, і космічний апарат не був виведений на орбіту, – йдеться в повідомленні.

В даний час представники спеціально створеної комісії аналізують телеметричну інформацію і з'ясовують причину виникнення нештатної ситуації. За словами представників “Роскосмосу”, залишки ракети і супутника могли впасти на землю в районі Алтаю або Амурської області.

Коментуючи попередні аварії, перший заступник гендиректора Центру імені Хрунічева Володимир Нестеров зазначив, що всі останні позаштатні ситуації з падінням ракет-носіїв типу “Протон-М” були пов'язані з впливом так

званого людського фактора.

У 2013 році 2 липня також відбулося падіння РН “Протон-М” з трьома супутниками ГЛОНАСС, ракета впала через 17 секунд після старту з космодрому Байконур, катастрофа транслювалася в прямому ефірі російського телебачення. За фактом аварії порушили кримінальну справу за ч.1 ст.216 КК РФ (порушення правил безпеки при веденні робіт).

Збиток держави від невдалих незастрахованих запусків космічних апаратів і транспортних рейсів на орбіту перевищив 20 млрд руб. За статистикою “Роскосмосу” і Російської асоціації авіакосмічних страховиків, за останні чотири роки проведено 100 запусків у космос, шість з них визнані “невдалими” або “аварійними”, причому як мінімум п'ять з них, тобто майже всі невдали, не були застраховані.

Сторінку підготував Андрій Яцик.

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

22 – 28 грудня

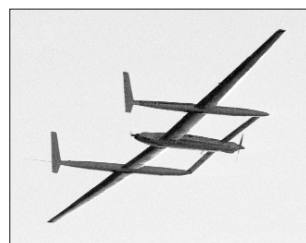
22 грудня 1930 р. відбувся перший політ важкого бомбардувальника ТБ-3 (АНТ-6) з чотирма двигунами конструкції ОКБ А.М.Туполева.

22 грудня 1939 р. відбувся перший політ літака "100" – прототипу серійного пікіруючого бомбардувальника Пе-2.

22 грудня 1977 р. вперше у повітря піднявся літак Ан-72.

23 грудня 1915 р. у Києві була сформована Військова школа льотчиків-спостерігачів.

23 грудня 1968 р. американські астронавти Борман, Лоуелл і Андерс стали першими людьми, що досягли місячної орбіти.

23 грудня 1986 р. завершився перший безпосадковий навколосвітній переліт без дозаправки паливом у польоті на літаку "Вояджер" (США). Екіпаж: професійний пілот Д.Рутан і планеристка Д.Ігер. Переліт стартував 14 грудня.

24 грудня 1944 р. відбулося перше вогневе випробування бойової реактивної гранати SG500 з борту реактивного винищувача Люфтваффе Me-163B. На Me-163B біля основи крил вертикально кріпилися реактивні гранати, які автоматично вистрілювали під час прольоту винищувача під літаком противника. Цей спосіб нападу дозволяв проводити атаки на бомбардувальники союзників, не потрапляючи в зону ураження бортстрілка "літаючих фортець".

24 грудня 1974 р. пройшов запуск ШСЗ "Космос-699" – першого військового КА пасивної електронної морської розвідки, за західною класифікацією "EORSAT".

24 грудня 1979 р. прийнята на озброєння космічна система виявлення стартів МБР.

25 грудня 1915 р. в Одесі відкрилася перша приватна авіаційна школа А.А.Анатри.

25 грудня 1979 р. на прохання афганського уряду відбулося введення Радянських військ в Афганістан.

26 грудня 1783 р. пройшла перша в Європі демонстрація псевдопарашута С.Ленормана.

26 грудня 1948 р. вперше в СРСР на експериментальному літаку Ла-176 у польоті зі зниженням досягнута швидкість звуку – 1105 км/год.

26 грудня 1956 р. відбувся перший політ винищувача-перехоплювача F-106A Delta Dart фірми Convair.

26 грудня 1974 р. відбувся вихід у космос станції "Салют-4", яка пропрацювала на орбіті 774 дні.

26 грудня 1976 р. відбувся перший успішний політ літака з мускульним приводом "Госсамера Кондор", П.Б.Маккріді (США).

27 грудня 1936 р. відбувся перший політ висотного швидкісного важкого бомбардувальника ТБ-7.

27 грудня 1944 р. у німецькому випробувальному ракетному центрі Пенемюнде зроблена спроба першого випробувального пуску балістичної ракети A-4b – крилатої версії ракети дальньої дії A-4/SS-1 "Scunner". Пуск закінчився відмовою двигуна на старті.

28 грудня 1938 р. здійснив перший політ британський швидкісний сухопутний лайнер De Havilland DH-95 Flamingo.

28 грудня 1971 р. відбувся перший політ винищувача Су-17М.

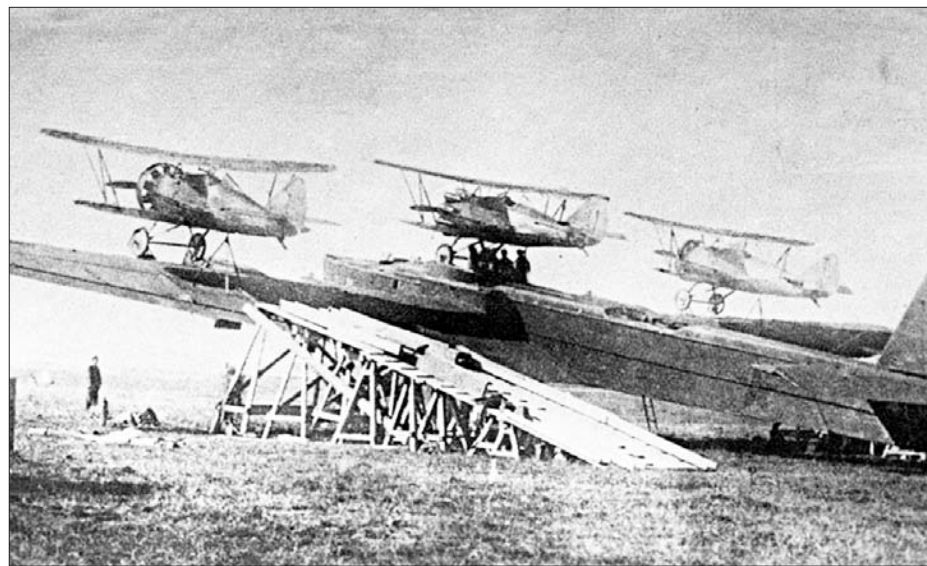
28 грудня 2001 р. відбувся перший комерційний політ модернізованого найбільшого в світі транспортного літака Ан-225 "Мрія", екіпаж О.В.Галуненка.

НЕЗВИЧАЙНІ ЛІТАКИ

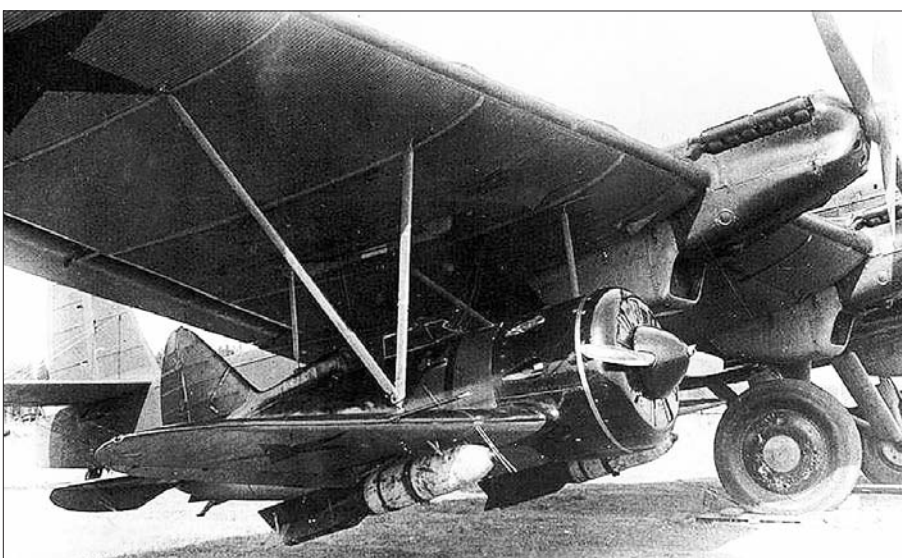
Проект "Звено"

Проектирование воздушных авианосцев было начато Владимиром Вахмистровым ещё в 1931 году. Основной идеей при этом было сопровождение бомбардировщиков и их защита в воздушном бою.

Поначалу конструктор розмістив на крильях двухмоторного бомбардувальника ТБ-1 два істребителі І-4. Система отримала позначення "Звено-1" і успішно пройшла випробування. Продовжуючи розвивати оригінальну конструкцію, Вахмістров розробив декілька варіантів літаючих авіаносців на базі важкого чотирьохмоторного бомбардувальника ТБ-3. Ці системи отримали позначення "Звено-2, -3, -4, -5" і в різних комбінаціях істребителів І-5 і І-З успішно пройшли випробування. В 1934 році з'явилася найбільш удачна розробка з'єднання ТБ-3 з двома істребителами І-16, отримавши первинне позначення "Звено-6". При цьому кожен І-16 для підцеплення самостійно підрулював під крило бомбардувальника, прямо під механізми підвески. Крепилися істребителі трьома замками, два з яких знаходилися на крильях, а третій, фіксувальний, був розташований на "холці" фюзеляжа, за головою пілота. Після зацеплення

исходила на скорости 155-160 км/час, после чего экипаж бомбардировщика подтягивал истребитель вплотную к поверхности крыльев. Летом 1938 года было произведено несколько успешных подцепок в воздухе. Летали лучшие лётчики-испытатели НИИ ВВС Степан Супрун и Пётр Стефановский. Было признано, что система вполне жизнеспособна и достойна дальнейшего развития. Были и противники, мнение которых повлияло, очевидно, на то, что финансирование этой интересной работы продолжено не было.

пилоты І-16 убирали шасси и были готовы к совместному взлёту. "Звено-6" испытывалось в течение двух лет и полностью оправдало ожидания конструктора – результаты были великолепны!

В 1935 году Вахмістров осуществил новую разработку, прицепив к ТБ-3 пять истребителей: два І-5, два І-16 и один І-З, причём І-З осуществлял соединение с самолётом-носителем в воздухе! Вахмістров назвал это сложное сооружение "Авиаматка" и предлагал в будущем подвешивать под ТБ-3 до восьми І-16. Два истребителя при этом предполагалось устанавливать сверху, на крыльях "Авиаматки", шесть І-16 должны были по три самолёта подцепляться снизу и питаться горючим от ТБ-3. Вся эта "летающая этажерка" предназначалась для ПВО, продолжительность воздушного патрулирования предполагалась в 6,5 часов. Однако в жизни под ТБ-3 никогда не находилось более двух подвешенных І-16, а что касается подцепления истребителей в воздухе, то работа не продвинулась дальше нескольких удачных опытов. Для этой цели под правым крылом ТБ-3 была оборудована специальная опускаемая ферма. І-16 имел соответствующее прицепное устройство, напоминающее внешне хват с замком. Подцепка про-

В 1938 году Вахмістров переориентировал задачи для подвешиваемых истребителей – теперь он предлагал использовать их как пикирующие бомбардировщики. Каждый І-16 мог нести по две бомбы ФАБ-250, причём радиус действия истребителей увеличивался на 80%, так как в полёте истребители питались горючим от самолёта-носителя. Максимальная дальность всей системы при этом могла составлять до 2500 км. При подходе к цели командир ТБ-3 подавал сигнал к отцеплению, для чего под крылом носителя зажигалось специальное световое табло, а на истребителях сигнал сброса дублировался сиреной. Пилоты І-16 освобождали хвостовые замки своих машин, затем давали ручку управления на себя, угол атаки при этом увеличивался и при повороте самолёта на угол 3°30' крыльевые замки автоматически открывались. После отцепки пикировщики устремлялись к цели. С двумя бомбами машины имели максимальную скорость 410 км/час, на высоте 2500 метров, практический потолок составлял 6800 метров. Пикирование осуществлялось на скорости 650 км/час. І-16 после сброса бомб оставался полноценным истребителем, способным вести воздушный бой.

Боевое крещение "Звена-СПБ" сос-

тоялось 26 июля 1941 года, когда после ряда неудач обычных бомбардировщиков, безуспешно пытавшихся разбомбить Мост Карла I на Дунае, было решено использовать авианосцы, и для проверки "Звена-СПБ" лётчикам было дано задание разбомбить нефтехранилище в Констанце.

Средь бела дня пара ТБ-3 подошла к румынскому берегу и на удалении 40 км освободилась от четвёрки І-16. Командир группы капитан Шубиков, выйдя на город, на глазах у барражирующих в отдалении мессершмиттов дважды спокойно облетел цель – нефтеперерабатывающий завод – затем произвёл бомбометание. Попадания в гигантские нефтехранилища были точными. Вся четвёрка благополучно покинула место удара и на повышенной скорости ушла. Промежуточную посадку совершили в Одессе, затем, дозаправившись, перелетели в Евпаторию.

В связи с успешной демонстрацией возможностей "Звена-СПБ", 10 августа 1941 был совершён авианалёт на основную цель – Черноводский мост Карла I на Дунае, через который помимо войск проходил так же и нефтяной трубопровод Плоешти – Констанца. Для этого истребители дополнительно оснастили 95-литровым топливным баком, чтобы получить дополнительные 35 минут полёта. Атака производилась тремя носителями, но в одном из них случилась поломка, и он был вынужден вернуться назад. Остальные выпустили истребители-бомбардировщики в 15 км от румынского берега. Истребители-бомбардировщики совершили успешную атаку в пики с высоты 1800 м и вернулись назад без потерь. Повторный авиарейд состоялся через два дня – 13 августа 1941, в этот раз поломки носителей не было, и истребители-бомбардировщики смогли существенно повредить мост. Нанеся на обратном пути удар по румынской пехоте возле Сулина, они вернулись назад без потерь.

Позднее самолёты "Звена-СПБ" атаковали переправу через Днепр и немецкие колонны в боях на Перекопе. Бомбардировки в группе прекратились осенью 1941 года по причине высокой изношенности моторов бомбардировщиков "Звена" и постепенного возрастания количества Пе-2. Оставшиеся ТБ-3 той же модификации, выпуск которых был прекращён ещё в 1937 году, посчитали целесообразным использовать в качестве транспортных.

18 июня 1945 года три самолёта ТБ-3 были включены в воздушную колонну Парада Победы, но пролёт колонны был отменён из-за сильного дождя и низкой облачности.

Підготував Олексій Тригуб.
"Крила України".

ФУТБОЛ

Результати жеребкування 1/8 фіналу Ліги чемпіонів

У понеділок в швейцарському Ньйоні відбулося жеребкування 1/8 фіналу Ліги чемпіонів. На цій стадії турніру Україну представлятиме чемпіон країни донецький "Шахтар", якому в суперники дісталася мюнхенська "Баварія".

Всі пари 1/8 фіналу Ліги чемпіонів:
 "ПСЖ" (Париж, Франція) – "Челсі" (Лондон, Англія)
 "Манчестер Сіті" (Манчестер, Англія) – "Барселона" (Барселона, Іспанія)
 "Баєр 04" (Лeverкузен, Німеччина) – "Атлетіко Мадрид" (Мадрид, Іспанія)
 "Ювентус" (Турин, Італія) – "Боруссія Дортмунд" (Німеччина)
 "Шальке 04" (Гельзенкірхен, Німеччина) – "Реал" (Мадрид, Іспанія)
 "Шахтар" (Донецьк, Україна) – "Баварія" (Баварія, Німеччина)
 "Арсенал" (Лондон, Англія) – "Монако" (Монако)
 "Базель" (Базель, Швейцарія) – "Порту" (Порту, Португалія)
 Перші матчі 1/8 фіналу пройдуть 17-18 та 25-26 лютого 2015 року, матчі-відповіді – 10-11 і 17-18 березня 2015 року.

Поєдинок, розрахований на 10 раундів, завершився достроково, перемогою Усика технічним нокаутом у дев'ятому раунді. Бій вийшов цікавий. Вентер, всупереч очікуванням, виявився дуже гідним суперником. Але все ж таки, поєдинок проходив за переваги Усика, який точно потрапляв противнику по корпусу і в голову, поки,

нарешті, в дев'ятому раунді не потряс супротивника лівим боковим в голову і додав ще кілька влучень, поки Вентер осів на канатах і не втрутився в рефері.

– Це був найважчий поєдинок у моєї професійній кар'єрі на даний момент. Суперник був добре підготовлений, налаштований на перемогу, –

ПРОФЕСІЙНИЙ БОКС

Олександр Усик нокаутував Дені Вентера

Інтерконтинентальний чемпіон за версією WBO у важкій вазі 27-річний українець Олександр Усик (6-0-0, 6 KO) провів перший захист титулу проти чемпіона світу за версією WBF в першій важкій вазі 35-річного південноафриканця Дені Вентера (19 -7-0, 14 KO).

сказав Усик відразу після бою. – Я радий, що пройшов практично всю дистанцію. У перших раундах сильно завівся, але потім заспокоївся, бо треба було виконувати установку. Вентер – дуже міцний хлопець, було складно. Всі хочуть видовища, але я повинен виконувати завдання, яке мені поставив тренер.

Талісмани Олімпійських та Паралімпійських ігор-2016 отримали імена

Талісмани Олімпійських та Паралімпійських ігор, які пройдуть у 2016 році в Ріо-де-Жанейро, отримали імена Вінісіус і Том відповідно. Такі назви вибрали громадяни Бразилії шляхом голосування через інтернет.

Талісмани були названі на честь знаменитих бразильських музикантів і композиторів Вінісіусом ді Морайс і Тома Жобіма. За них проголосували 44 відсотки громадян. Та-

лісманами Ігор-2016 обрані збірні образи бразильської фауни і флори. Так, Вінісіус являє собою жовтого звіра, який одночасно нагадує мавпу і папугу. Том – збірний образ флори, виконаний у вигляді рослини синьо-зеленого кольору, в якому присутні риси як квітки, так і дерева. Олімпіада-2016 проходитиме у бразильському Ріо-де-Жанейро з 5 по 21 серпня, Паралімпіада – з 7 по 18 вересня.

ФЕХТУВАННЯ

Ольга Харлан перемогла на етапі КС у Нью-Йорку

13-14 грудня в Нью-Йорку (США) проходив третій етап Кубка світу з фехтування на шаблях. Українська шаблістка Ольга Харлан стала переможницею, взявши верх у фіналі над росіянку Софією Великою – 15:12. Для Ольги це перше золото на міжнародній арені в сезоні 2014-2015.

Перший етап, який відбувся у Венесуелі, українки пропустили з фінансових міркувань, а на другому турнірі в Орлеані Ольга поступилася в 1/8 фіналу Софії Великої. На цей раз Ольга взяла реванш за нещодавню поразку. Раніше в півфіналі Харлан розгромила Марію Белен Перес Маріс з Аргентини – 15:6. Бронзові медалі дісталися Марії Белен Перес Маріс і дворазовий Олімпійській чемпіонці (2004, 2008), господині турніру Маріель Загуніс, яка у півфіналі поступилася Великою (13:15). У змаганнях чоловіків перемогу здобув представник Південної Кореї Кім Чжон Хван, що у фіналі переміг італійця Альдо Монтано – 15:10. Третє місце поділили італієць Дієго Оччіуцці і угорець Арон Сілаг.

БАСКЕТБОЛ

Мукачівські ветерани баскетболу – переможці турніру в Житомирі

В місті Житомирі пройшов 13-й міжнародний турнір з баскетболу серед ветеранів з нагоди вшанування пам'яті видатного конструктора С.П. Корольова.

Мукачівські ветерани в цьому турнірі переграли команди з Бреста з рахунком 69:51, столичних баскетболістів (63:60) та господарів майданчика (64:48). За підсумками цього змагання вони стали переможцями цього престижного турніру серед ветеранських команд.

Для гостей із інших регіонів господарі турніру організували екскурсії по історичних і пам'ятних місцях свого краю, показали експозицію Музею космонавтики ім. С.П. Корольова та меморіальну кімнату сім'ї конструктора космічних кораблів.

Закарпатські ветерани баскетболу щиро вдячні житомирянам, а також президенту БК "Тонус" Сергію Стебновському за теплий прийом. У свою чергу мукачівські ветерани запросили житомирську команду ветеранів на традиційний Різдвяний міжнародний турнір, який пройде у Мукачеві у січні 2015 року.

Віталій Бібік.
м. Мукачеве.

СПОРТИВНІ СЕНСАЦІЇ

Українець з рекордом виграв чемпіонат світу зі скелелазіння

В іспанському Хіхоні відбувся чемпіонат світу зі скелелазіння серед дорослих спортсменів у дисциплінах "складність" і "швидкість". Участь у спортивному форумі взяли 56 атлетів з 19 країн.

Серед учасників змагань був і 22-річний донецчанин, майстер спорту України міжнародного класу Данило Болдирев.

У дисципліні "швидкість" наш спортсмен став чемпіоном світу, пройшовши всі раунди з кращим результатом за часом і став чемпіоном світу.

Крім того, Данило встановив новий світовий рекорд швидкості в фінальному забігу – 5,60 секунди. Це на 13 мілісекунд швидше, ніж попереднє досягнення чеського скелелазя Либора Хрози, встановлене 31 серпня.

Наставником Данила Болдирева з восьми років є заслужений тренер України Анна Філенко.

В 2011 Болдирев вперше в історії українського скелелазіння завоював друге і третє місця на чемпіонаті світу, а також став абсолютним чемпіоном світу серед юніорів.

В 2012 він став володарем другого місця на Кубку світу в Китаї і першого – у фіналі Кубка світу в Кореї.

В 2013 Данило був четвертим на ІХ Всесвітніх іграх в Колумбії і фінішував третім на чемпіонаті Європи у Франції.

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
 Свідоцтво про державну реєстрацію
 видання: КВ 17301-6071ПР від 17.12.2010 р.
 Передплатний індекс 22242.
 Газета видається з 27.08.1999 р.
 Віддруковано у
ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".
 м. Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
 тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів. Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на "Крила України" обов'язкове.

КОНТАКТИ:
 21007 м. Вінниця,
 вул. Червоноармійська, 105
 тел: 067-587-02-96,
 факс: 0432-59-60-48
 Електронна адреса:
 krula_ukr@ps.mil.gov.ua
 krula_ukr@i.ua

Головний редактор
М. ПОПЛАВСЬКИЙ
 Заст. головного редактора: С. Клименко.
 Відповідальний секретар: О. Олександрович.
 Дизайн та верстка: Н. Ярмілко.
 Літературний редактор: О. Уретій.
 Тир. 9525 Зам. № 142248.
 Перший редактор Сергій Свенцицький

АВІАЦІЙНИЙ ФЛЕШМОБ

“Живий” літак став національним рекордом

Одночасно в двох містах – Києві та Харкові – більше півтори тисячі студентів вибудувались у формі літака. Два міста, дві сцени з веселими ведучими, гарячі чай і кава, а також пісні, танці і синхронне шикуння – день у студентів-авіаторів видався яскравим і насиченим. Масштабність дійства дозволила поповнити Книгу рекордів України новим записом.

Глеб Берестовський, учасник рекорду, розповів, незважаючи на холод, дійство пройшло весело.

– Ми, майбутні авіатори, продемонстрували справжню єдність і цілеспрямованість – до мрії, мирного неба, відродження авіації в Україні. Рекорд зайвий раз довів,

Флешмоб не даремно пройшов у передноворічні дні, адже у цей час збуваються мрії, а у студентів-авіаторів їх кілька – конструювати найкращі літаки і літати у мирному небі.

– Будь-яка хороша студентська ініціатива в нашому вузі завжди підтримується. Подібними акціями з потужною емоційною віддачею і досягається результат, – прокоментував проректор НАУ Ярослав Козак. – Флешмоб і фіксація рекорду є доказом того, що нашої молоді усе під силу. У студентів – чудова підготовка і багато знань, які вони готові використовувати в авіабудівництві.

Проректор ХАІ Віталій Зайцев висловив сподівання, що символічний літак – лише початок. Вже незабаром студенти конструюватимуть справжні літальні апарати.

що у нашій країні багато людей, які не тільки говорять про краще майбутнє, але і готові будувати його своїми руками.

Підготувала Анастасія Олехнович. “Крила України”.

АВТОДРОМ

Зміни помітять лише експерти

Днями компанія Citroen представила рестайлінгову версію хетчбека C4. Щоправда, у зовнішньому вигляді майже нічого не змінилося.

Вочевидь, інженери вирішили майже нічого не змінювати, адже дизайн C4 і є доволі вдалим. Від попередника оновлений варіант відрізняється хіба що тонованими фарами головного світла з LED-елементами, видозміненими задніми ліхтарями та ледь помітними змінами дизайну передньої і задньої частини кузова.

Більше оновлень знаходиться під капотом та в салоні авто. Передусім, у хетчбека з'явилися трициліндрові двигуни і шестиступінчаста автоматична коробка передач Aisin, що прийшла на заміну чотиридіапазонній трансмісії, більш якісні матеріали обробки салону. Крім того, у C4 з'явиться новий мультимедійний комплекс із 7-дюймовим сенсорним екраном. Не зайвою на західноєвропейському автопросторі буде й система Citroen Connect Box, яка в разі аварії допоможе визначити місце розташування маши-

ни і викликати екстрені служби. До списку опцій хетчбека також увійдуть системи доступу в салон і запуску мотора без ключа, контролю за лінією розмітки і стеження за мертвими зонами.

Citroen C4 пропонуватиметься з чотирма моторами, що відповідають екологічним вимогам “Євро-6”. Серед бензинових – трициліндровий агрегат PureTech на 1,2 літра, що здатен продукувати від 110 до 130 кінських сил. У першому варіанті він агрегується “механікою”, у другому – шестиступінчастою автоматичною трансмісією. Дизельних моторів також два. Обидва об'ємом 1,6 літра і працюють в парі з механічними трансмісіями. Перший продукує 100 к.с., інший – 120. Витрата пального в змішаному циклі складає 3,3 та 3,6 літра на сто кілометрів пробігу відповідно.

Сергій Клименко. “Крила України”.

Крила України

ПЕРЕДПЛАТА

Видання можна передплатити у відділеннях зв'язку. У каталозі видань України на 2015 рік передплатний **індекс - 22242 на сторінці 49**

Оплата здійснюється платіжним дорученням (для колективних передплатників) та поштовим переказом (для індивідуальних передплатників).

Вартість передплати на 2015 рік: 172 грн 00 коп. – на 1 рік; 43 грн 00 коп. – на 3 міс.; 86 грн 00 коп. – на 6 міс.; 14 грн 36 коп. – на 1 міс.

Вартість одного примірника – 3 грн 60 коп.

	Радянський мотоцикл	Виконавець смертного вироку	Термічне пошкодження тіла	Морська промислова риба	Чоловіче ім'я	Річка в Росії
			Декоративна рослина	Річка у Франції	Столиця держави в Азії	Легендарний рок-гурт
			Тип кузова автомобіля	Тілесне покарання		
	Ритмічний рух у балеті	Поява ознак далеких предків		Відплата за щонебудь	Майстер, що виробляє діжки	Зграя
	Майстер повітряного бою	Бронносець, попередник лінкара		Сорт дині	Марка автомобіля	
					Хижа прісноводна риба	Тонкий металевий прут
	Володар вітрів (гр. міф.)	Міліцейський спецназ	Малозазійська богиня родючості	Французький літак	Українська афганська спілка	
		Скважинні вершки	Облицювальний матеріал	Місце страсти польських полонених	Європейська держава	Метал
	Міцний спиртний напій			Річка у Франції		Марка літака
	Один з 4-х легендарних мушкетерів		Жіноче ім'я	Піонерська труба		Жіноче ім'я
	Гадальні карти	Лорак	Війна на сході України			
	Радянський ЗРК	Перший український літак		Зенітний гарматний комплекс	Ріка у Казахстані	
	Марка літака	Чоловіче ім'я	Річка в Північній Америці	Східне чоловіче ім'я	Родюче місце в пустелі	Гірське селище на Кавказі
	Зерносховище		Містечко декоративної косметики	Область, регіон	Східний музичний інструмент	Багор